

KÅPAN
PENSIONER
FÖR STATLIGT ANSTÄLLDA

2019

ÅRSREDOVISNING

Innehåll

År 2019 i korthet	3
Förvaltningsberättelse	4
Finansiell rapport	13
Femårsöversikt	14
Resultaträkning	15
Balansräkning	16
Rapport över förändring av eget kapital	17
Kassaflödesanalys	18
Noter	19
Revisionsberättelse	36
Överstyrelse, styrelse och revisorer	38

Det här är Kåpan Pensioner

Kåpan pensioner försäkringsförening förvaltar premiebestämda pensioner för statligt anställda. Föreningen erbjuder traditionell pensionsförsäkring med garanterad kapitalutveckling till lägsta möjliga kostnad. Föreningen fördelar sitt överskott från förvaltningen via en månadsvis återbäringsränta.

De försäkringsprodukter som föreningen erbjuder är tjänstepensionsförsäkringarna Kåpan Tjänste, Kåpan Valbar, Kåpan Extra och Kåpan Flex. Samtliga försäk-

ringar är delar i pensionsavtalet PA 16 på det statliga avtalsområdet och för att bli medlem i föreningen krävs att person omfattas av avtalet.

Föreningens målsättning är en långsiktigt bra avkastning inom ramen för ett balanserat risktagande och därmed möjligheten att kunna betala ut en god nivå på medlemmarnas pension från föreningen.

År 2019 i korthet

- Förvaltat kapital ökade med 15 081 miljoner kronor till 105 084 (90 003) miljoner kronor.
- Totalt inbetalade premier var 5 585 (5 290) miljoner kronor.
- Sammantaget uppgick utbetalade pensioner till 2 977 (2 914) miljoner kronor.
- Den sammantagna avkastningen på förvaltat kapital var starkt positiv och uppgick till 13,4 (0,6) procent.
- Konsolideringsgraden var vid årsskiftet 100 procent.
- Solvensgraden förstärktes under året från 166 procent till 175 procent. Förstärkningen är hänförlig till en god avkastning på föreningens investeringar i relation till lämnade genomsnittliga garanterade räntenivåer.
- De administrativa kostnaderna har fortsatt vara på en låg nivå och uppgick till 0,06 (0,06) procent i relation till förvaltat kapital.
- Föreningen har sedan den 1 januari 2017 en generationsbaserad riskfördelnings- och återbäringsmodell. Återbärning fördelas månadsvis i efterskott uppdelat på fyra olika generationsgrupper med olika risknivå i investeringarna. Den under år 2019 fördelade återbäringsräntan uppgick till:
 - 17,4 % för åldersgruppen yngre än 40 år (- 0,1 %)
 - 15,1 % för åldersgruppen 40 – 49 år (0,5 %)
 - 12,7 % för åldersgruppen 50 – 59 år (0,8 %)
 - 10,5 % för åldersgruppen över 60 år (0,8 %)
- Modellen för den globala aktieförvaltningen har fortsatt att anpassats till att än bättre väga in föreningens hållbarhetskriterier. Inriktningen är att fortsätta arbeta med tonvikt på placeringar i företag med hög ranking inom områdena miljö- och socialt ansvarstagande samt har en god nivå på företagsstyrning.
- En separat hållbarhetsredovisning som fördjupar informationen om föreningens hållbarhetsarbete och kompletterar årsredovisningen finns tillgänglig på [kapan.se](https://www.kapan.se).

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Kåpan pensioner försäkringsförening, org. nr 816400-4114, får härmed avge redovisning för verksamhetsåret 2019.

Verksamhet

Kåpan pensioner försäkringsförening grundades 1992 av parterna på det statliga avtalsområdet. Föreningen förvaltar och utbetalar pensionsmedel för anställda som omfattas av pensionsavtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de statsanställdas huvudorganisationer OFR/S, P och O, Saco-S och Seko. Verksamheten utgörs av traditionell pensionsförsäkring med en garanterad ränta på inbetalade premier och en fördelning av överskott från förvaltningen via återbäringsränta.

De försäkringsprodukter som föreningen erbjuder är tjänstepensionsförsäkringarna Kåpan Tjänste, Kåpan Valbar, Kåpan Extra och Kåpan Flex. Samtliga försäkringar är delar i pensionsavtalet PA 16 på det statliga avtalsområdet och för att bli medlem i föreningen krävs att person omfattas av avtalet.

Föreningen har under året fortsatt arbetet med att anpassa verksamhet till kraven i det nya regelverket för tjänstepensionsföretag och målsättningen är att lämna in en ansökan om omvandling till tjänstepensionsförening senast den 30 april 2020. Omvandlingen är planerad att träda i kraft den 1 januari 2021.

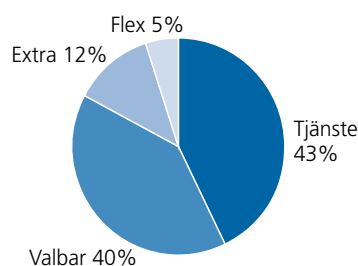
Medlemmar

Kåpan Pensioner är en understödsförening där allt sparande går tillbaka till medlemmarna i form av utbetalad pension. Det totala antalet medlemmar uppgår till närmare 850 000 personer.

Under året inbetalades totalt 5 585 Mkr i premier, fördelade enligt nedan

Kategori	2019	2018	2017	2016	2015
Kåpan Tjänste	2 415	2 358	2 274	2 159	2 035
Kåpan Valbar	2 242	2 120	2 119	1 435	1 395
Kåpan Extra	668	633	710	787	745
Kåpan Flex	260	179	262	0	–
Kåpan Plus	–	–	–	0	14
Totalt	5 585	5 290	5 365	4 381	4 189

Fördelning av premier

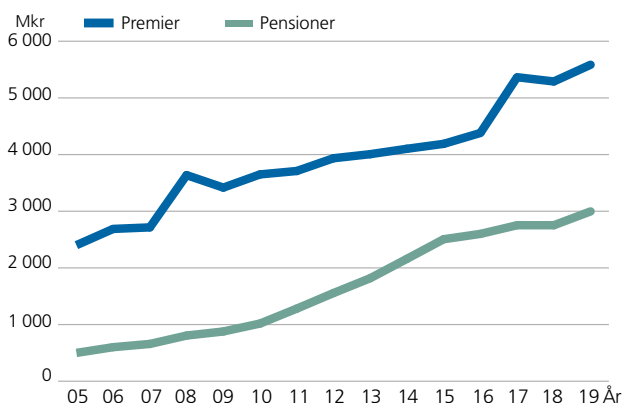
Försäkringspremier

Föreningen förvaltar de premier som arbetsgivaren har betalat in för de anställdas räkning enligt gällande kollektivavtal och de premier som medlemmarna under tidigare år själva valt att betala in och placera i Kåpan Plus för att komplettera sin tjänstepension.

Pensionsutbetalningar

Under året utbetalades 2 997 (2 914) miljoner kronor, varav 1 084 (1 081) miljoner kronor utgjorde återbärings utöver den garanterade räntan på kapitalet. För Kåpan Tjänste är tiden för utbetalning normalt fem år från det att pensionen börjar betalas ut men livsvarig utbetalning kan väljas. Utbetalningar från Kåpan Valbar är normalt livsvarig. Övriga produkter har individuell bestämd utbetalningstid. Premier inbetalade inom ramen för det nya pensionsavtalet PA 16 har normalt livslång utbetalning.

Utveckling av inbetalade premier och utbetalade pensioner

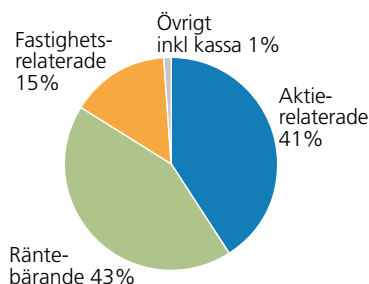
Riktlinjer för förvaltningen av placerade medel

De av styrelsen beslutade långsiktiga riktlinjerna innebär att föreningens tillgångar, inklusive återbäringsmedel, skall vara placerade så att de ger en god avkastning inom ramen för en ansvarsfull förvaltning och ett balanserat risktagande.

Fördelningen av tillgångarnas marknadsvärde skall enligt placeringspolicyn, som beslutades av styrelsen i maj 2019, ligga inom följande intervaller:

- Aktier eller aktierelaterade tillgångsslag till lägst 25 procent och högst 45 procent.
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper till lägst 40 procent och högst 70 procent.
- Fastighetsrelaterade placeringar till lägst 5 procent och högst 20 procent.

Placering av föreningens tillgångar vid årsskiftet

Styrelsens beslut innebär att förvaltningen skall bedrivas med samma långsiktiga inriktning som tidigare år. I policyn anges ett riktvärde för föreningens sammantagna utestående risker, se not 2 för en fördjupad redogörelse.

Den utestående valutarisken får enligt den beslutade policyn inte överstiga 20 procent av totala tillgångar. Vid årsskiftet uppgick den utestående valutarisken till 13 (11) procent av tillgångarnas värde och därmed var 62 (66) procent av tillgångarna i utländsk valuta säkrade.

Generationsbaserad riskfördelnings- och återbäringsmodell

Föreningens medlemmar är uppdelade i fyra åldergrupper, ett så kallat generationssparande. Den som är ung och har lång tid kvar till pension ges en högre risk i sitt sparande för att få möjlighet till en högre avkastning. Motivet är att placeringar med mer risk förväntas över tid ge en högre avkastning än mer stabila placeringar, men värdeutvecklingen kan även vara betydligt mer osäker och negativ under långa perioder. Inriktningen är att risken i sparande successivt

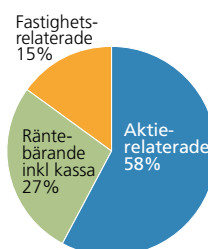
skall minska i takt med att tidpunkten för utbetalning av pension närmar sig och att de äldre åldersgrupperna ges en högre stabilitet i sitt sparande och en mer förutsägbar nivå på förväntade pensionsutbetalningar.

Fördelningen av risknivån mellan åldersgrupperna baseras på kontributionsprincipen. Kontributionsprincipen syftar till att säkerställa att ett försäkringsföretag fördelar överskott på ett balanserat sätt mellan olika grupper av försäkringstagare. Fördelningen av överskott bör i största möjliga utsträckning bygga på hur olika grupper av försäkringar bidrar med riskkapital till verksamheten och vilket utrymme dessa försäkringar skapar för möjligheten att skapa ett överskott. För föreningen gäller att de premier som inbetalas av yngre medlemmar har en längre tid kvar till utbetalning och därmed skapar ett utrymme för mer riskfyllda placeringar. Föreningens äldre medlemmar har i regel en hög andel garanterat kapital och ett mindre överskott till förfogande för placeringar med högre risknivå. Sammantaget innebär uppdelningen i olika generationsgrupper att föreningen bättre kan uppfylla kontributionsprincipen och samtidigt långsiktigt öka nivån på utbetalda pensioner.

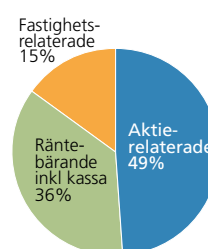
De fyra ålderskategorierna får olika andel av föreningens investeringar inom de tre huvudsakliga investeringsområdena, aktier, obligationer och fastigheter inom ramen för den av styrelsen beslutade placeringspolicyn.

Fördelning av investeringar för respektive åldersgrupp i de tre olika tillgångsslagen

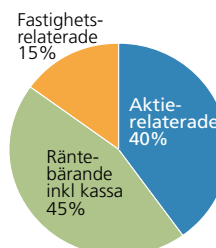
Under 40 år

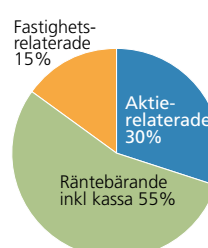
40 – 49 år

50 – 59 år

Över 60 år

Alla medlemmar investerar i samma tillgångar och underliggande värdepapper. Det är endast andelen av respektive tillgångsslag som varierar mellan de olika generationsportföljerna.

Hållbarhet – långsiktigt ansvarsfull förvaltning

Föreningens arbete med en långsiktigt ansvarsfull förvaltning baserat på hållbarhet, etik och socialt ansvar presenteras i en separat hållbarhetsredovisning som finns tillgänglig på [kapan.se](https://www.kapan.se). Här följer en kort sammanfattning.

Den av styrelsen beslutade placeringspolicyn anger att föreningens investeringar skall ske med utgångspunkt i normer och principer med bred förankring i det svenska samhället baserat på beslut fattade av Sveriges riksdag och regering.

Vägledande för förvaltningen är:

- Beslut fattade av Sveriges riksdag och regering
- De 10 principerna i FN:s Global Compact
- OECDs riktlinjer för multinationella företag
- Oslo- och Ottawa-konventionen
- FN:s 6 principer för ansvarsfulla investeringar (UN PRI)
- FN:s globala hållbarhetsmål – Agenda 2030

På [kapan.se](https://www.kapan.se) finns länkar till konventionerna ovan.

Normativ screening

Föreningen arbetar sedan ett par år tillbaka med en extern leverantör för normativ screening av aktie- och ränteinnehaven samt för påverkansarbete genom dialog. Föreningen vill i första hand arbeta med att påverka företagen till en förändring snarare än att exkludera bolag. Under året har föreningen via ISS ESG deltagit i cirka 149 st påverkansprocesser för att försöka förändra och förbättra företagens arbete med utgångspunkt i föreningens hållbarhetskriterier.

Positiv screening

Föreningen har fortsatt samarbetet med MSCI inom ramen för en process att löpande granska och bedöma olika företags arbete med hållbarhet och socialt ansvarstagande.

Föreningen gör en genomlysning av hela investeringsportföljen av noterade aktier med hjälp av MSCI:s betygsmodell. På så sätt kan vi mäta hur portföljen ser ut ur ett hållbarhetsperspektiv. Portföljen ska över tid ha en viktad genomsnittlig rating som ligger över det viktade genomsnittet för de företag som ingår i MSCI, All countries world index ESG Universal, som är ett index med urval av bolag med hög ESG-rating. Målsättningen är att kontinuerligt förbättra ESG-ratingen.

Påverkansarbete

Både den normativa och den positiva screeningen av företag ligger till grund för föreningens bedömning av innehaven och på vilket sätt föreningen ska agera.

I de fall föreningen bedömer att påverkansarbete inte är tillräckligt väljer föreningen att i möjligaste mån exkludera de företag som inte möter föreningens hållbarhetskrav.

Som ett led i att vara med och påverka utvecklingen för minskad koldioxidanvändning har föreningen låtit mäta koldioxidavtrycket på våra noterade aktier enligt den metod som Svensk Försäkring rekommenderar. Målsättningen är att avtrycket över tid ska minska.

Framtida inriktning på hållbarhetsarbetet

Under 2019 fortsatte arbetet med att på ett än bättre sätt nå målsättningen att hitta effektiva metoder för att arbeta med urval av företag som möter våra kriterier. Innehaven i externt förvaltrade fonder fortsatte att minska inom OECD-området och ersattes med en högre andel aktieförvaltning i egen regi vilket innebär att vi ökar möjligheten till egen styrning av vårt hållbarhetsarbete. Samtidigt kan vi än mer aktivt arbeta med påverkan genom att vi själva äger aktier i större utsträckning och därmed föra dialog med de bolag som inte lever upp till godtagbar nivå enligt kriterierna i vår normbaserade screening. Under 2020 kommer arbetet fortsätta med att förädla förvaltningsmodellen och på ett än bättre sätt balansera de krav vi ställer i vårt hållbarhetsarbete i relation till den övergripande målsättningen för föreningen med långsiktigt ansvarsfull förvaltning med god riskjusterad avkastning. En fördjupad redogörelse av föreningens arbete med hållbarhet finns i hållbarhetsredovisningen på [kapan.se](https://www.kapan.se).

Se mer om vårt hållbarhetsarbete på [kapan.se](https://www.kapan.se) och i vår hållbarhetsredovisning.

Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet av föreningens placeringstillgångar med tillägg för övriga tillgångars bokförda värden var vid årets slut 105 084 (90 003) miljoner kronor.

Avkastningen på placeringstillgångarna var positiv och uppgick till 13,4 (0,6) procent.

Kapitalavkastning

Den totala avkastningen på tillgångarna fördelar sig enligt följande:

Portfölj	Marknadsvärde, Mkr	Andel i %	Totalavkastning i %, 2019 ¹⁾
Ränterelaterade	45 241	43	2,8
Aktierelaterade	43 134	41	27,0
Fastighetsrelaterade	15 508	15	12,6
Övriga tillgångar, kassa	1 201	1	0
Summa tillgångar	105 084	100	13,4

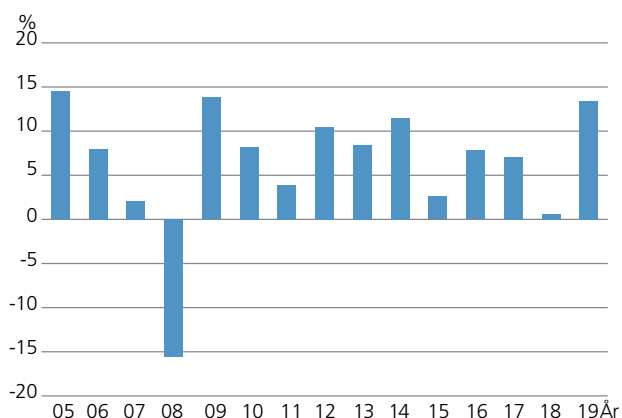
¹⁾ Vid beräkning av avkastningen har daglig viktning använts för att beakta kapitalbasens förändring under året.

Ränterelaterade tillgångar

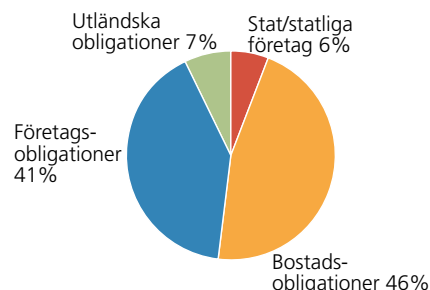
De räntebärande placeringarna var vid årsskiftet 45 241 (41 852) miljoner kronor. Placeringarna utgjordes till 46 (52) procent av bostadsobligationer och till 6 (7) procent av obligationer utgivna av statligt helägda bolag. Placeringar i företagsobligationer utgjorde 41 (33) procent. Resterande 7 (8) procent av placeringarna utgjordes av räntebärande placeringar i utländsk valuta samt kassa, varav 7 (6) procent var placerade i externa fonder.

Samtliga räntebärande tillgångar i utländsk valuta säkras till svenska kronor, utom exponeringen mot tillväxtmarknader.

Totalavkastning

Allokering räntor

Vid årsskiftet bestod de totala räntebärande tillgångarna enbart av nominellt räntebärande värdepapper och inga realränteobligationer. Den generella räntenivån har sjunkit något under året och värdet på innehavet har påverkats positivt. Räntenivån på stats- och bostadsobligationer ligger på historiskt låga nivåer vilket innebär att ränteplaceringarna förväntas ge en begränsad löpande avkastning de närmaste åren.

De ränterelaterade placeringarna är koncentrerade till det svenska bank- och bostadsfinansieringssegmentet och de sammantaget största placeringarna gjordes i följande emittenter:

Emittent	Bedömt värde Mkr
Nordea Bank	5 711
Swedbank	5 344
SEB	4 361
Svenska Handelsbanken	4 304
SBAB	1 384
Landshypotek	954
Länsförsäkringar	950
Vasakronan	933
Hufvudstaden	672
Volvo Treasury	651

Utöver placeringar i räntebärande värdepapper har föreningen som strategisk inriktning tecknat avtal om olika former av räntesäkringar med syftet att minska den utestående ränterisken i gjorda pensionsåtaganden.

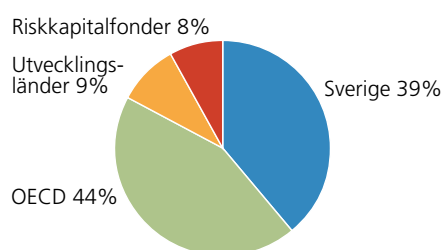
Värdeförändringen av de räntesäkringarna som varit utestående under året har varit 67 (26) miljoner kronor. Den sammanlagda resultateffekten av räntesäkringingen motsvarar en avkastning om 0,16 procent på ränteavkastningen. Sammantaget uppgick avkastningen till 2,8 (1,2) procent på ränterelaterade placeringar.

Aktierelaterade tillgångar

Aktiemarknaden har under 2019 haft en positiv utveckling med stora värdeuppgångar. Världens samlade aktiekurser steg totalt med 26,2 procent mätt i lokal valuta (MSCI ACWI). Mätt i kronor motsvarade detta en uppgång med 33,3 procent då framför allt den amerikanska dollarn stärktes under året. Föreningens valutasäkring har påverkat avkastningen negativt då kronan försvagats. Utvecklingen var stark på alla marknader. Avkastningen på aktier noterade i OECD blev 26,4 (-9,1) procent och i tillväxtländer 24,3 (-7,1) procent. Innehavet av aktier noterade på Stockholmsbörsen hade en avkastning på 30,7 (-4,7) procent. Investeringar i olika typer av onoterade aktier i första hand riskkapitalfonder uppgick till 3 317 (2 633) miljoner kronor. Till skillnad mot noterade aktier var avkastningen svagare och uppgick för dessa till 4,2 (13,8) procent under året bl a till följd av många nya åtaganden.

Den sammantagna aktieavkastningen under året uppgick till 27,0 (-3,6) procent och de aktierelaterade tillgångarna uppgick vid årsskiftet till 43 134 (33 510) miljoner kronor.

Allokering aktier

Förvaltningen av aktier noterade på Stockholmsbörsen sker i egen regi. Som jämförelseindex används SIX 60. De största placeringarna är gjorda i följande bolag:

Emittent	Bedömt värde Mkr
Atlas Copco	1 303
Investor	1 223
Hennes & Mauritz	849
Volvo	839
Ericsson	767
Sandvik	751
Assa Abloy	678
Essity	607
SEB	598
SHB	597

De aktierelaterade placeringarna utanför Sverige sker till största delen i enskilda aktier förvaltade i egen regi. Som jämförelseindex används MSCI World. De största placeringarna är gjorda i följande bolag:

Emittent	Bedömt värde Mkr
Apple	530
Microsoft	437
Alphabet	314
Amazon	280
Facebook	194
JPMorgan Chase & Co	167
Bank of America	143
Johnson & Johnson	141
P & G	139
Visa	138

Övriga investeringar i aktiemarknaden sker i fonder med olika regional eller strategisk inriktning för att sammantaget balansera det övergripande jämförelseindexet MSCI ACWI för aktieförvaltningen. Vid årsskiftet utgjordes de största placeringarna av följande fonder:

Innehav	Bedömt värde Mkr
SSGA Emerging Markets SRI Enhanced Equity Fund	3 100
SSGA Multifaktor Global ESG Equity Fund	1 053
SHB Global Småbolag Index Criteria	646
Montanaro European Smaller Companies	510
Nordea Global Stable Equity Fund	373
Banque de Luxembourg European Equity	329
RBC Emerging Markets Equity Fund	229
JPMorgan Emerging Markets Opportunities Fund	210
Goldman Sachs China Fund (A-shares)	196

Föreningen har sedan starten av verksamheten valt att valutasäkra stora delar av aktieplaceringarna vilket inneburit att relativa förändringar i värdet på den svenska kronan under året har påverkat avkastningen. Aktieplaceringar i tillväxtländerna har inte valutasäkrats vilket innebär att avkastningen påverkats positivt av valutaförstärkningen i dessa länder.

Fastighetsrelaterade placeringar

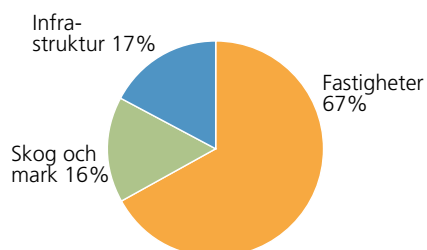
Investeringar i fastighetsrelaterade tillgångar delas upp i tre områden fastigheter, skog- och mark och infrastruktur.

Området infrastruktur innebär investeringar i samhällsviktiga anläggningar eller fastigheter med stabila kassaflöden och en långsiktig placeringshorisont. Skog och mark är i

huvudsak mark med växande skog samt jordbruk ägda via fonder eller bolag. Området fastigheter är indirekta investeringar i olika typer av mark och byggnader. De största investeringarna grupperade utifrån de olika förvaltarna eller bolagen (engagemang) utgjordes av:

Innehav	Bedömt värde Mkr
Fastighets AB Stenvalvet	2 744
Svenska Handelsfastigheter	1 356
Midstar Hotels AB	1 109
J.P. Morgan Infrastructure Investments Fund	1 040
Antin Infrastructure Partners Fund (3 fonder)	938
Aermont Real Estate (4 fonder)	815
Gysinge Skog AB	738
Bridge Debt Strategies (2 fonder)	631
White Peak (3 fonder)	618
Sveafastigheter Hemvist	575
Molpus Woodland Group (2 fonder)	568

Fastighetsrelaterade

Fastighetsrelaterade tillgångar visade en positiv värdeutveckling under året. Totalt uppgick det placerade kapitalet till 15 508 (14 078) miljoner kronor och avkastningen för området fastighetsrelaterade placeringar blev 12,6 (11,1) procent.

Risk- och känslighetsanalys

Kapitalförvaltningen påverkas av yttre omständigheter som innebär olika former av risker. Man kan indela dessa risker i marknads-, kredit- och operativ risk. Därtill kommer ytterligare en branschspecifik risk nämligen försäkringsrisk. En fördjupad redogörelse för utestående risker i verksamheten finns i not 2.

Den osäkerhet som föreligger på marknaden innebär att förluster på placeringstillgångarna inte kan uteslutas. För placeringstillgångar där marknadspriser inte finns publicerade föreligger källor till osäkerhet, se not 1 avsnitt Viktiga bedömningar och källor till osäkerhet, samt not 15.

Försäkringsteknisk utredning

Den försäkringstekniska utredningen har utförts av föreningens aktuarie Ulrika Rönnqvist. Utredningen visar att föreningens försäkringstekniska avsättning uppgår till 59 605 (54 188) miljoner kronor. De åtaganden föreningen har består till en dominerande del av fasta garanterade räntor på inbetalade premier. Dessa åtaganden har i den försäkringstekniska utredningen värderats, med stöd av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, med utgångspunkt i bl a aktuella marknadsräntor för motsvarande löptider.

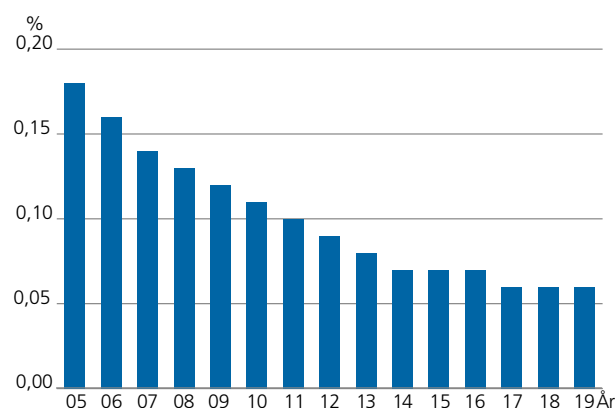
Kostnader

Kostnaderna i försäkringsrörelsen uppgick till 64 (56) miljoner kronor. Ett mått på kostnadseffektivitet är förvaltningskostnadsprocenten, dvs förhållandet mellan driftskostnaderna och tillgångarnas genomsnittliga marknadsvärde, som uppgick till 0,06 (0,06) procent.

Kostnaderna för år 2019 togs ut genom en fast avgift om 6 (6) kronor per försäkring och ett avdrag på försäkringskapitalet om 0,06 procent. Den fasta avgiften halverades till 6 kronor per försäkring den 1 januari 2016. För år 2018 sänktes avdraget på försäkringskapitalet från 0,07 till 0,06 procent. Sammantaget bör avgiften och avdraget över tid motsvara verksamhetens faktiska kostnader. Målsättningen är att fortsätta hålla en låg kostnadsnivå över tid även om de omfattande regelverksförändringarna under 2019 inneburit en betydande ökning av de administrativa och organisatoriska kostnaderna för föreningen.

Kostnaderna för kapitalförvaltningen uppgick till 45 (41) miljoner kronor. Ett mått på effektiviteten i investeringsverksamheten är kapitalförvaltningskostnadsprocenten, dvs förhållandet mellan föreningens direkta kostnader för kapitalförvaltning och tillgångarnas genomsnittliga

Utveckling förvaltningskostnader

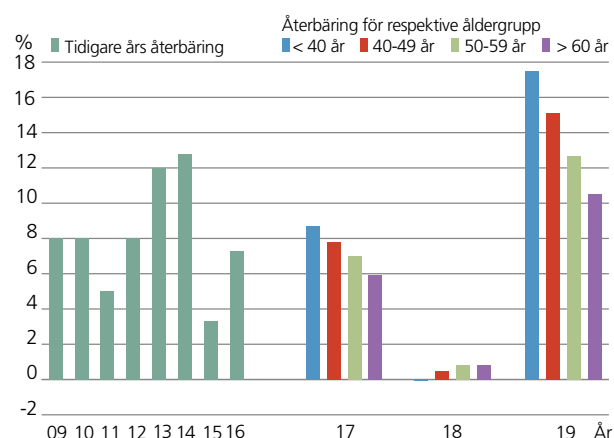
marknadsvärde, som uppgick till 0,05 (0,05) procent. Det strategiska beslutet att öka andelen aktier förvaltade i egen regi har inneburit att föreningens direkta kostnader för kapitalförvaltningen stigit eftersom de kostnader som direkt belastar föreningen ökar jämfört med placeringar i fonder där stora delar av kostnaden i stället belastar den externa fondens avkastning. Målsättningen är att föreningens totala avkastning på investeringarna inte skall påverkas negativt av omläggningen till en större andel aktier förvaltade i egen regi utan snarare tvärtom.

Redogörelse för återbäring under år 2019

Återbäringen tillförs medlemmarnas pensionskapital månadsvis i efterskott. Den ekonomiska ställningen och avkastningen under året har varit relativt stabil även om skillnaderna i tilldelning enskilda månader har varierat ganska kraftigt. Sammantaget har de olika åldersgruppernas pensionskapital tillförts följande årsomräknade återbäringsräntor före avkastningsskatt och kostnader:

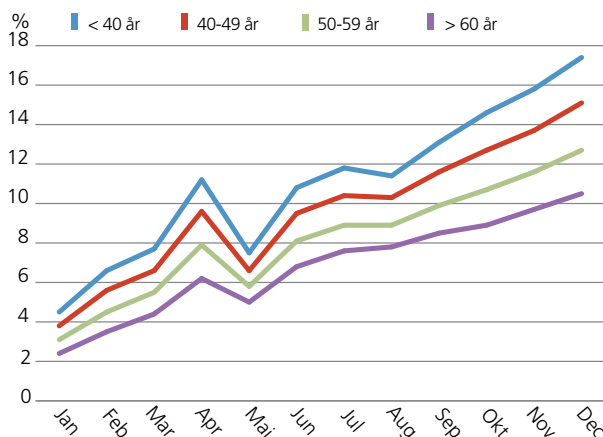
- 17,4 % för åldersgruppen yngre än 40 år (-0,1 %)
- 15,1 % för åldersgruppen 40 – 49 år (0,5 %)
- 12,7 % för åldersgruppen 50 – 59 år (0,8 %)
- 10,5 % för åldersgruppen över 60 år (0,8 %)

Återbäringsränta

Skillnaderna i avkastning mellan grupperna är hänförlig till avkastningen för tillgångsslaget aktier som haft en hög avkastning under året och inneburit att de yngre åldersgrupperna med en större andel aktier i placeringarna erhållit en högre avkastning.

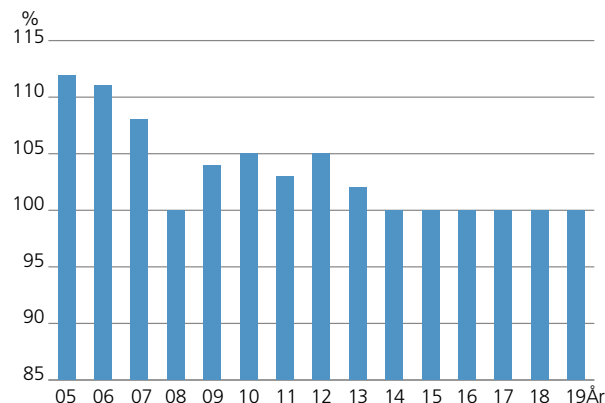
Månadsvis återbäringsränta 2019

Kollektiv konsolidering

Med kollektiv konsolidering avses tillgångarnas marknadsvärde minskat med finansiella skulder i förhållande till summan av försäkringstekniska skulden baserad på premieinbetalningar och den garanterade räntan samt tidigare allokerade återbäringsmedel.

Kollektiv konsolideringsgrad

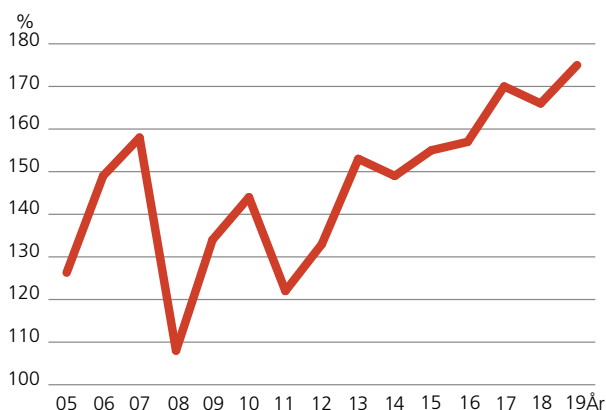

Styrelsen har beslutat om en policy för kollektiv konsolidering och återbäring i föreningen. I policyn anges att konsolideringsgraden bör ligga inom intervallet 95 – 105 procent med en målnivå på 100 procent. Konsolideringsgraden vid årsskiftet efter beslutad återbäring för december år 2019 var 100 procent.

Utvecklingen av solvensen

Solvansen uttrycker hur stor del av den försäkringstekniska skulden som täcks av tillgångarna. Avkastningen på tillgångarna under året har varit positiv. Utestående åtagande

Solvensgrad

värderades vid årsskiftet med utgångspunkt i en diskonteringsräntekurva som utgår från marknadsräntan för de första kommande 10 åren och därefter en successiv anpassning till en fast så kallad makroränta på 4,2 procent. Den ränta som använts har en lägre räntenivå jämfört med föregående år, vilket inneburit att värdet på utestående åtaganden stigit.

Sammantaget har solvensgraden under året stigit med 9 procentenheter från 166 procent till 175 procent. Avkastningen utöver den genomsnittliga garanterade räntan har bidragit med en förstärkning med ca 12 procentenheter och förändringar i värderingen av utestående åtaganden har bidragit med en försvagning om ca 3 procentenheter.

Avkastningsskatt

Föreningen betalar avkastningsskatt för medlemmarnas räkning. Utgångspunkt för skatteberäkningen är medlemmarnas pensionskapital i form av marknadsvärdet av föreningens tillgångar efter avdrag för finansiella skulder den 1 januari beskattningsåret. Avkastningen på dessa medel schablonberäknas efter en räntesats som är lika med den genomsnittliga statslåneräntan året innan beskattningsåret, dock med en lägsta ränta om 0,5 procent. Den framräknade schablonintäkten beskattas därefter med 15 procent. För föreningens vidkommande innebar detta att den inbetalade avkastningsskatten för år 2019 uppgick till 67 (86 varav 19 miljoner kronor avsåg beskattningsåret 2017) miljoner kronor.

Ledningsfunktioner och granskning

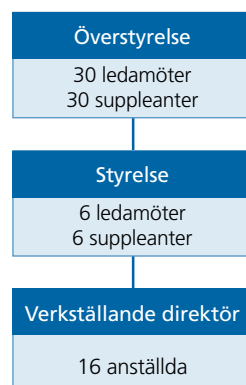
Föreningens högsta beslutande organ är överstyrelsen. Ledamöterna i överstyrelsen är utsedda av parterna inom det statliga avtalsområdet. Hälften av ledamöterna är utsedda av Arbetsgivarverket och den andra hälften av de

fackliga organisationerna. Det sammanlagda antalet ordinarie ledamöter uppgår till 30 med lika många personliga suppleanter. Under året har överstyrelsen hållit ordinarie stämma samt en stämma per capsulam för fyllnadsval av styrelseledamot och styrelsesuppleant.

Föreningens operativa verksamhet leds av en styrelse, som består av sex ledamöter med personliga suppleanter. Styrelsen är i likhet med överstyrelsen paritetiskt sammansatt. Styrelsen utser föreningens verkställande direktör. Under året har styrelsen haft sju sammanträden varav ett i form av ett två dagars seminarium. Styrelsen har uppdaterat och fastställt samtliga de policyer och instruktioner som beslutas av styrelsen. Viktiga frågor som behandlats, utöver förslagen till stämman, är den framtida långsiktiga placeringsinriktningen och hanteringen av etik och risker i förvaltningen. Styrelsen har under året även utvärderat övergången till generationsbaserad placerings- och återbäringsmodell samt omläggningen av en ökad andel förvaltning av aktier i egen regi. Särskilt fokus har under året lagts på utvecklingen inom regelverksområdet och de konsekvenser som olika nya och förväntade regelverk ställer på verksamheten. Styrelsen har under året därför mot den bakgrunden beslutat att omorganisera försäkringsadministrationen genom att bygga upp en egen lednings- och beställarorganisation och teckna ett nytt omförhandlat avtal med Statens tjänstepensionsverk rörande olika delar av den försäkringsadministrativa verksamheten. Målbilden är att kunna möta kraven i den regelverksstruktur som föreningen kommer att behöva följa som omvandlad till tjänstepensionsförening från den 1 januari 2021.

Styrelsen har inom sig utsett ett ersättningsutskott där lönesättningen av verkställande direktören bereds. Ersättningarna till övriga ledande befattningshavare i föreningen beslutas av verkställande direktören i enlighet med den av styrelsen beslutade ersättningspolicy.

Styrelse och ledning

Ordförande i styrelsen och ersättningsutskottet är Gunnar Holmgren, generaldirektör för Arbetsgivarverket som valdes till ordförande den 27 augusti 2019 och ersatte tidigare ordförande Eva Liedström-Adler som avgick för pension.

Administration

Medelantalet anställda under året uppgick till 16 (15) personer med den huvudsakliga uppgiften att bedriva kapitalförvaltning, redovisning och riskkontroll. Statens tjänstepensionsverk (SPV) i Sundsvall anlitas för att administrera delar av den försäkringsadministrativa verksamheten. I uppdraget ligger att förvalta föreningens försäkringsadministrativa system, göra premieinbetalningskontroll, distribuera års- och pensionsbesked, upprätthålla en väl fungerande kundtjänst och ombesörja pensionsutbetalningar. Styrelsen har beslutat att omorganisera försäkringsadministrationen genom att bygga upp en egen förvaltnings- och beställarorganisation med kontor i Sundsvall med start från den 1 januari 2020.

Investeringar

Årets investeringar uppgick till 1 (6) miljoner kronor. Investeringarna är huvudsakligen hänförliga till IT-systemen. Investeringar i det försäkringsadministrativa systemet skrivs av på 10 år, övriga investeringar skrivs av på 3 – 5 år.

Utblick inför framtiden

Kåpan Pensioner startade sin verksamhet år 1992 och är sedan år 2003 förvalt alternativ för den valbara delen av tjänstepensionen. Föreningen har fått förtroendet att även försäkra de obligatoriska delarna och vara förvalt alternativ för den valbara delen i det nu gällande pensionsavtalet PA 16. Premier i enlighet med det nya avtalet började betalas in under 2017 och system och rutiner har anpassats till det nya avtalet.

Parterna beslutade i ett förhandlingsprotokoll daterat den 18 juni 2019 att ändra vissa villkor för försäkringar inom pensionsavtalet PA 16. De viktigast ändringarna för föreningen är att utgångspunkten för utbetalning är livslång pension och att utbetalning av pension inleds efter ansökan. Styrelsen har beslutat att under år 2020 införa dessa förändringar som utgångspunkt för föreningens samtliga försäkringar. Styrelsens bedömning är att omläggningen inte innebär några negativa konsekvenser för medlemmarna. De tidigare villkoren på försäkringen kan läggas tillbaka efter önskemål från den försäkrade och övriga villkor är oförändrade. Förändringen planeras att genomföras under hösten 2020 och innebär att en enhetlig hantering av samtliga försäkringar införs vilket underlättar kommunika-

tion och administration. Det ger långsiktiga fördelar både på kostnadssidan och underlättar för medlemmarna att förstå och fatta beslut om hur de vill att deras pension ska betalas ut.

Föreningens verksamhet kommer genom det fortsatta förtroendet att fortsätta öka i omfattning vilket ställer större krav på organisationen men ger även stordriftsfördelar och möjligheter till en ökad effektivitet. Med det nya pensionsavtalet PA 16 och den nuvarande utvecklingen uppnås en balans mellan utbetalningar och inbetalningar ungefär år 2060 vilket innebär att organisationen löpande behöver utvecklas och anpassas.

Under år 2020 kommer föreningen att ansöka om att omvandlas till tjänstepensionsförening enligt Lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag. Ansökan lämnas till Finansinspektionen senast den 30 april och omvandlingen till tjänstepensionsförening förväntas genomföras per den 1 januari 2021.

Föreningen kommer fortsätta arbetet med att effektivisera verksamheten och förbereda organisationen inför omvandlingen. Det sker även kontinuerligt andra förändringar i de externa regelverken som påverkar föreningens verksamhet och kräver uppdateringar och förändringar i arbetsprocesser och styrdokument.

Den strategiska inriktningen av verksamheten, att nå en god avkastning med begränsad risk och låga kostnader ligger fast. Målsättningen är även att trots de ökade administrativa belastningarna behålla den låga nivån på kostnaderna även om de kommande åren till följd av det nya regelverkens komplexitet och krav framförallt rörande rapportering och administrativ kontrollstruktur innebär en betydande utmaning i det avseendet.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Föreningens investeringar i noterade aktier har fallit betydligt i värde sedan årsskiftet. Det minskade värdet är hänförligt till den finansiella osäkerhet som uppstått kring smittspridningen av viruset covid-19 som ser ut att utvecklas till en pandemi med relativt hög dödlighet. Värdeförändringen är betydande och uppgår vid undertecknandet av årsredovisningen till cirka 10 miljarder kronor.

Behandling av årets resultat

Årets resultat på 10 186 692 982 (998 866 893) kronor överförs till övriga fonder. Föreningens egna kapital uppgår därmed per den 31 december 2019 till 44 796 507 151 (35 694 195 630) kronor.

FINANSIELL RAPPORT

Femårsöversikt

Resultat, Mkr	2019	2018	2017	2016	2015
Premieinkomst	5 585	5 290	5 365	4 381	4 189
Kapitalavkastning, netto	12 044	392	5 552	5 434	1 770
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 893	-1 833	-1 787	-1 738	-1 659
Utbetald återbäring ¹⁾	-1 084	-1 081	-966	-862	-847
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	10 254	1 085	7 939	4 308	3 713
Årets resultat	10 187	999	7 899	4 245	3 544

¹⁾ Utbetalningar redovisas som en avdragspost under Eget kapital, Finansiell rapport.

Ekonomisk ställning, Mkr	2019	2018	2017	2016	2015
Totala tillgångar ¹⁾	105 084	90 003	87 396	79 419	72 250
Placeringstillgångar ¹⁾	102 810	88 000	85 573	77 542	70 873
Försäkringstekniska avsättningar	59 605	54 188	51 480	50 343	46 623
Konsolideringskapital	44 797	35 694	35 776	28 843	25 460
Kapitalbas	44 790	35 683	35 766	28 831	25 451
Erforderlig solvensmarginal	2 384	2 168	2 059	2 014	1 865

¹⁾ Placeringstillgångar till verkligt värde och övriga tillgångar till bokfört värde.

Nyckeltal, procent	2019	2018	2017	2016	2015
Förvaltningskostnader ¹⁾	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07
Totalavkastning	13,4	0,6	7,1	7,6	2,6
Konsolideringsgrad	100	100	100	100	100
Solvensgrad	175	166	170	157	155

¹⁾ I förhållande till genomsnittliga tillgångar.

Totalavkastning per tillgångsslag ¹⁾

	Marknadsvärde 2019-12-31		Marknadsvärde 2018-12-31		Total- avkastning i procent ²⁾ 2019
	Mkr	%	Mkr	%	
Aktierelaterade	43 134	41	33 510	37	27,0
Ränterelaterade ³⁾	45 241	43	41 852	47	2,8
Fastighetsrelaterade	15 508	15	14 078	16	12,6
Övriga tillgångar	1 201	1	563	0	–
Summa tillgångar	105 084	100	90 003	100	13,4

¹⁾ Definieras i relation till vilket underliggande tillgångsslag som genererar avkastningen.

²⁾ Daglig tidsviktning av placeringarna i relation till värdeförändringar, ränteintäkter och utdelningar.

³⁾ Avkastningen på derivatinstrument som tecknats för att minska ränterisken i utestående försäkringsåtaganden är inkluderad i avkastningen för räntebärande placeringstillgångar.

Resultaträkning

Mkr	Not	2019	2018
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst	3	5 585	5 290
Kapitalavkastning, intäkter	4	5 772	7 825
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	7 807	381
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-1 893	-1 833
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar		-5 418	-2 708
Driftskostnader	7	-64	-56
Kapitalavkastning, kostnader	8	-1 533	-1 745
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-2	-6 069
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		10 254	1 085
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		10 254	1 085
Avkastningsskatt	10	-67	-86
Årets resultat tillika totalresultat		10 187	999

Rapport över totalresultat

Mkr	2019	2018
Årets resultat	10 187	999
Övrigt totalresultat	0	0
Summa totalresultat	10 187	999

Balansräkning

Mkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Övriga immateriella tillgångar	11	7	11
Placeringstillgångar			
Placeringar i intresseföretag	12		
Aktier och andelar i intresseföretag		3 641	1 335
Räntebärande värdepapper, lån till intresseföretag		2 294	1 363
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	13	53 776	45 553
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14	42 490	39 385
Derivat	15	609	364
	16	102 810	88 000
Fordringar			
Övriga fordringar	17	91	85
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	18	1	2
Kassa och bank		1 935	1 682
		1 936	1 684
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		237	221
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		3	2
		240	223
Summa tillgångar		105 084	90 003
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget Kapital			
Andra fonder	19		
Övriga fonder		34 163	34 248
Evig förlagslån		386	386
Premieregleringsfond		61	61
Årets resultat tillika totalresultat		10 187	999
		44 797	35 694
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	20, 21	59 601	54 183
Avsättning till oregrerade skador	22	4	5
		59 605	54 188
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Skatt		9	24
Skulder			
Derivat	15	34	61
Övriga skulder	23	638	35
		672	96
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1	1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		105 084	90 003

Rapport över förändring av eget kapital

2019

Mkr	Övriga fonder	Evigt förlagslån	Premie-reglerings fond	Årets totalresultat	Eget kapital
Ingående eget kapital föregående räkenskapsår	34 248	386	61	999	35 694
Vinstdisposition 2018	999			-999	0
Under räkenskapsåret utbetald återbäring	-1 084				-1 084
Årets resultat tillika totalresultat 2019				10 187	10 187
Utgående eget kapital räkenskapsåret	34 163	386	61	10 187	44 797

2018

Mkr	Övriga fonder	Evigt förlagslån	Premie-reglerings fond	Årets totalresultat	Eget kapital
Ingående eget kapital föregående räkenskapsår	27 430	386	61	7 899	35 776
Vinstdisposition 2017	7 899			-7 899	0
Under räkenskapsåret utbetald återbäring	-1 081				-1 081
Årets resultat tillika totalresultat 2018				999	999
Utgående eget kapital räkenskapsåret	34 248	386	61	999	35 694

Kassaflödesanalys

Mkr	1 jan – 31 dec 2019	1 jan – 31 dec 2018
Den löpande verksamheten ¹⁾		
Resultat före skatt	10 254	1 085
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet ²⁾	-2 382	8 401
Betald avkastningsskatt	-67	-86
Utbetald återbäring ³⁾	-1 084	-1 081
Förändring av övriga rörelsefordringar	-22	81
Förändring av övriga rörelseskulder	560	-19
Kassaflöde från den löpande verksamheten	7 259	8 381
Investeringsverksamheten		
Investering i anläggningstillgångar	-1	-6
Försäljning av finansiella placeringstillgångar	26 272	41 095
Köp av finansiella placeringstillgångar	-33 277	-49 210
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-7 006	-8 121
Finansieringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	253	260

Förändring av likvida medel

Mkr	2019	2018
Likvida medel vid årets början	1 682	1 422
Årets kassaflöde	253	260
Likvida medel vid årets slut ⁴⁾	1 935	1 682

¹⁾ Varav	2019	2018
Ränteinbetalningar	881	791
Ränteutbetalningar	269	172
Erhållna utdelningar	2 015	1 630

²⁾ Varav	2019	2018
Avskrivningar	5	5
Orealiserade vinster	-7 807	-381
Orealiserade förluster	2	6 069
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	5 418	2 708

³⁾ Utbetald återbäring tas direkt från Övriga fonder.

⁴⁾ Likvida medel består av kassa och bankmedel.

Noter

Samtliga belopp i följande noter är angivna i miljontals kronor om inte annat anges.

NOT 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2019 och avser Kåpan pensioner försäkringsförening (Kåpan Pensioner) som är en understödsförening (tjänstepensionskassa) med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Smålandsgatan 12, Stockholm och organisationsnummer är 816400-4114. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 17 mars 2020. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 29 april 2020.

Årsredovisningen är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26 med tillägg i FFFS 2009:12 samt Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 2.

Kåpan Pensioner tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS vilket innebär att internationella redovisningsstandarder tillämpas i den utsträckning det är möjligt enligt svensk lag på redovisningsområdet.

Riksdagen har beslutat om ny tjänstepensionslagstiftning. Under 2020 kommer föreningen att ansöka om att omvandlas till tjänstepensionsförening enligt Lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag. Ansökan lämnas till Finansinspektionen senast den 30 april 2020 och omvandlingen till tjänstepensionsförening förväntas genomföras per den 1 januari 2021.

Förutsättningar vid upprättande av den finansiella rapporten

Kåpan Pensioners funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Finansiella tillgångar och skulder värderas till verkligt värde. Övriga tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att försäkringsföretagets ledning gör bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

En källa för bedömningar och osäkerheter är värdet på de åtaganden som ligger i de försäkringskontrakt som föreningen har tecknat. En annan källa till bedömningar och osäkerhet är värderingen av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris. För dessa instrument används antingen objektiva externa värderingar eller ett värde baserat på en bedömning av förväntade framtida kassaflöden. Vid behov kompletteras dessa värderingar med ytterligare bedömningar beroende på osäkerheten i marknadssituationen.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Utländsk valuta

Tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till svenska kronor efter balansdagens valutakurs.

Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto inom ramen Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader. Terminskontrakt i utländsk valuta används i huvudsak för att eliminera valutakursrisken i utländska aktier och andelar.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringskontrakt redovisas och värderas i resultat- och balansräkning i enlighet med sin ekonomiska innebörd. Samtliga kontrakt redovisas som försäkringsavtal. Klassificeringen baseras på att föreningen garanterar en viss ränta på inbetalade premier samt ett antal övriga åtaganden som innebär att föreningen tar på sig en betydande försäkringsrisk i relation till försäkringstagaren.

Premieinkomst

Premieinkomsten för året består av mottagna premier.

Premieinkomsterna avser under året inbetalda premier i enlighet med gällande pensionsavtal för statligt anställda.

Livförsäkringsavsättning

Samtliga livförsäkringsavsättningar avser tjänstepensioner och värderas enligt principerna i EU:s tjänstepensionsdirektiv. Det innebär att föreningens åtagande värderas enligt så kallade aktsamma antaganden. Avsättningen beräknas enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar (FFFS 2013:23). Det innebär att avsättningen marknadsvärderas med utgångspunkt i gällande likvida marknadsräntor för motsvarande löptider kompletterat med räntor konvergerande till en långsiktig terminränta angiven av Finansinspektionen (4,2 procent). Livförsäkringsavsättningen motsvarar beräknat kapitalvärde av föreningens åtaganden. Antaganden om framtida dödlighet, ränta, driftskostnad och skatt har beaktats. Samtliga dödlighetsantaganden som görs är könsberoende. Utbetalade pensioner beräknas dock utifrån könsneutrala antaganden. Antagandet om driftskostnader förväntas motsvara framtida faktiska kostnader för administrationen.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen utgörs av sjukräntor för anställda inom PA-91-avtalet som vid utgången av 2018 var arbetsoförmögna minskat med eventuella slutbetalningspremier för de samma under 2019. Föreningens aktuarie beräknar avsättningen. Förändring i oreglerade skador redovisas i not 21.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning, intäkter

Intäkter avser avkastning på placeringstillgångar i form av utdelning på aktier och andelar, ränteutgifter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Kostnader för placeringstillgångar utgörs av kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

Samtliga placeringstillgångar värderas till verkligt värde. Skillnaden mellan värderingen och anskaffningsvärdet är en orealiserad vinst eller förlust som redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust.

Realiserad vinst eller förlust är skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som Övriga intäkter.

forts. Not 1

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt är inte en skatt på föreningens resultat, utan betalas av föreningen för försäkringstagarnas räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Kostnaden redovisas som skattekostnad.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärfvas av Kåpan Pensioner redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar (se nedan) och eventuella nedskrivningar. Immateriella tillgångar skrivs av på mellan tre till fem år från det datum då de är tillgängliga för användning. Det försäkringsadministrativa systemet skrivs av på tio år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång, skuld eller ett eget kapitalinstrument.

Placeringstillgångar

Placeringstillgångar som redovisas i balansräkningen är aktier och andra eget kapitalinstrument, räntebärande värdepapper, förlagslån och olika former av derivat.

Förvärfv och avyttring av finansiella instrument redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då föreningen förbinder sig att förvärva eller avyttra instrumentet.

Kåpan Pensioner har som princip att värdera samtliga placeringstillgångar till verkligt värde via resultaträkningen (fair value option) dels därför att föreningen löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden, dels därför att när det gäller räntebärande tillgångar så reducerar detta en del av den redovisningsmässiga inkonsekvens och volatilitet som annars uppstår när livförsäkringstekniska avsättningar löpande omvärderas genom en diskontering med en aktuell ränta.

Placeringar i intresseföretag

Som intresseföretag redovisas företag i vilka föreningen har en kapitalandel 20-50%. Placeringarna redovisas till verkligt värde.

Följande punkter sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten i redovisningen.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av föreningens finansiella instrument har ett verkligt värde baserat på priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så erhålls en uppskattning av det verkliga värdet genom tillämpning av modellbaserad värderingsteknik enligt följande:

För onoterade aktier så tar respektive extern portföljförvaltare fram värderingen baserat på tillgänglig prisinformation. Normalt sett föreligger en tidsmässig förskjutning i denna värdering med 1 – 3 månader. Detta innebär att värderingarna per 2019-12-31 typiskt sett baseras på värdebesked från förvalterna framtagna under perioden 2019-09-30 – 2019-11-30.

För vissa finansiella instrument erhålls uppgifter om verkligt värde genom en bedömning av värdet. Värderingen görs då i regel med utgångspunkt i en uppskattning av det förväntade framtida kassaflödet. Kåpan Pensioner utvärderar värderingen med regelbundna intervaller

och prövar dess giltighet genom att bedöma dess rimlighet och att använda parametrar och prognoser som överensstämmer med den faktiska utvecklingen.

För vissa räntebärande placeringar har en modellbaserad kassaflödesvärdering av den underliggande företagslåneportföljen i respektive placering legat till grund för värderingen.

Derivatinstrument

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värde utifrån det värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivatinstrument som det är fråga om.

Viktiga bedömningar samt källor till osäkerhet

Som framgår av ovanstående avsnitt, Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad, baseras värderingen till verkligt värde på värderingsmodeller. En sådan värdering grundas till del på observerbara marknadsdata och till del, i avsaknad av sådana, på antaganden om framtida förhållanden. Värderingar som inte baseras på publicerade prisnoteringar innebär osäkerhet.

Graden av osäkerhet varierar och är störst när framtidsantaganden måste göras som inte grundas på observerbara marknadsförhållanden. För vissa av antagandena kan mindre justeringar ge betydande effekt på det uppskattade värdet. När placeringarna blir aktuella att realisera i framtiden kan det verkliga uppnådda försäljningspriset komma att avvika från tidigare uppskattningar, vilket kan ge en betydande positiv eller negativ resultateffekt.

Som också framgår av avsnittet föreligger beträffande onoterade aktier en tidsfördröjning beträffande värderingstidpunkten. I en marknad med sjunkande marknadspriser innebär detta att de uppskattade verkliga värdena överskattas och vice versa.

Finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t ex leverantörsskulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma föreningen till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Persondatorutrustning kostnadsförs vid anskaffningstidpunkten. Konst för utsmyckningsändamål värderas till anskaffningsvärde.

Pensioner

Föreningen är medlem i Försäkringsbranschens arbetsgivarorganisation FAO och tillämpar försäkringsbranschens tjänstepensionsplan, FTP, eller har individuellt baserade pensionsplaner med utgångspunkt i detta pensionsavtal. Pensionskostnader redovisas som en driftskostnad i resultaträkningen. Individuella avtal om löneväxling finns, den anställda avstår då en del av sin bruttolön mot en pensionsinsättning. Förfarandet är kostnadsneutralt för föreningen.

Premieregleringsfond

Enligt pensionsavtal som gällde fram till 2015-12-31 inbetalade arbetsgivaren för varje anställd premie till föreningen för tjänstepensionsförsäkring. Dock innebar avtalet att personer under 23 år ej tillgodosågs premier för den kompletterande ålderspensionen (Kåpan Tjänste). I enlighet med föreningens stadgar tillfördes dessa icke allokerade avgifter föreningen som tillskott till premieregleringsfond. Inga premier har tillförts efter 2015-12-31.

NOT 2 Upplysningar om väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Föreningens redovisade resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten. Nedanstående not omfattar en beskrivning av riskhanteringsorganisationen samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Syftet med föreningens riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra de väsentliga riskerna. Ett viktigt syfte är även att bedöma om den sammantagna risknivån är godtagbar i förhållande till den solvens som föreningen har vid var tidpunkt.

Föreningens riskhanteringsorganisation bygger på att huvudansvaret för de risker som föreningen är utsatt för ligger på styrelsen. Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering, riskrapportering, intern kontroll och uppföljning samt att det finns en samlad funktion i företaget för riskkontroll och att det finns en funktion för regelefterlevnad (compliance). Styrelsen har i särskilda policys och instruktioner inom vissa ramar delegerat ansvaret för riskhantering till VD, complianceansvarig, och riskmanager. Instruktionerna revideras regelbundet av styrelsen för att säkerställa att de korrekt återspeglar verksamheten. Försäkringsrisker analyseras fortlöpande av föreningens aktuarie.

Implementering och uppföljning av styrdokument och rutiner i organisationen är ett kontinuerligt arbete, där styrdokument och rutiner kontrolleras och revideras regelbundet för att säkerställa att de korrekt återspeglar gällande marknadsvillkor samt aktuella villkor i föreningens försäkringsprodukter.

Genom löpande utbildningsaktiviteter samt tydliga processer säkerställs att riskkontrollen fungerar i hela organisationen och att varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar. Att detta är uppfyllt kontrolleras av styrelsen genom sina beslut om årligen återkommande oberoende granskningar som genomförs av internrevisionen.

Risker i försäkringsverksamheten

Föreningens åtaganden består av premiebestämd pensionsförsäkring med garanterad avkastning. Den risk som föreligger beträffande dessa försäkringar är att föreningen inte kan infria sina förpliktelser. För att begränsa risken för att detta ska inträffa görs de åtaganden som ligger till grund för beräkning av garanterade pensionsbelopp med säkerhetsmarginaler.

Försäkringsrisken består av flera olika delar där nivån på medlemmarnas garanterade avkastning är den största. En risk är livsfallsrisken, som påverkas av åtaganden kring livslängd, och som avser att den faktiska livslängden blir längre än den antagna d v s medlemmarna blir äldre än vad som är antaget, vilket leder till att utbetalningar av ålderspensioner görs under en längre tid. En högre livsfallsrisk än väntat innebär att de försäkringstekniska avsättningar som föreningen gjort för att täcka kommande pensionsutbetalningar inte fullt ut täcks av gjorda avsättningar. För föreningen som har en del av försäkringarna med en utbetalningstid under 5 år, normalt när medlemmarna är mellan 65 – 70 år, så är livsfallsrisken relativt låg jämfört med de försäkringar som betalas ut livslångt. Föreningen har successivt fått en ökande andel livslånga pensioner. Det nya pensionsavtalet PA 16 innebär att samtliga föreningens framtida försäkringar har livslång utbetalningstid som förvalt alternativ. Över tid kommer därmed livslängdsrisken att öka i verksamheten.

Dödsfallsrisk, sjukfallsrisk och annullationsrisk är tre andra typer av risker, som inom föreningens verksamhet bedöms vara marginella. Begreppet dödsfallsrisk avser dödsfallsersättningar, d v s ersättningar som betalas ut i samband med dödsfall. Sjukfallsrisk innebär att sjukligheten hos de försäkrade blir högre än man räknat med i de gjorda åtagandena, eller att avveckling av pågående sjukfall tar längre tid än man antagit.

Annullationsrisk avser att försäkringstagaren gör uppehåll i premiebetalningarna, eller återköper eller för över sin försäkring till någon annan. Avsättningarna i föreningen görs enligt det regelverk som syftar till att åtaganden alltid ska kunna infrias. Försäkringsrisk omfattar både risken att försäkringsutfallet under det kommande året blir ovanligt ogynnsamt (slumprisk, avsättning för ej intjänad premie, och kvar-

dröjande risker) och att avvecklingen av oreglerade skador blir dyrare än beräknat (parameterfel). Beräkningarna av bästa skattning, slumprisk och annullationsrisk baseras på faktiska bestånd på balansdagen. Merparten av dessa risker ligger utanför ramen för föreningens nuvarande verksamhet och att föreningens ansvar för slutbetalning av återstående premier till pension vid bland annat sjukdom upphör över tid.

2019

Antagande	Förändring i antagande	Förändring i avsättning, Mkr
Livslängdsökning	20 %	847
Kostnadsinflation	20 %	152
Diskonteringsränta ¹⁾	-1 %-enhet	2 118

2018

Antagande	Förändring i antagande	Förändring i avsättning, Mkr
Livslängdsökning	20 %	725
Kostnadsinflation	20 %	140
Diskonteringsränta	-1 %-enhet	4 304

¹⁾ Enligt förordning (2019:809) om tjänstepensionsföretag beaktas inte negativa marknadsräntor.

Hantering av ränterisker i utestående försäkringsåtaganden

De åtaganden föreningen har består till en dominerande del av fasta garanterade räntor på inbetalade premier. Dessa åtaganden har i den försäkringstekniska avsättningen värderats, i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, med utgångspunkt i aktuella marknadsräntor för motsvarande löptider.

Under året har effekten av förändringar av marknadsräntorna inneburit att värdet på gjorda åtaganden har ökat i värde med 3 608 (1 364) miljoner kronor. För året förelåg inga effekter av ändrade föreskrifter och förordningar för diskonteringsränta. Föreningen använder, genom beviljad dispens från Finansinspektionen, de regler som anges i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2013:23 om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar. Föreskrifterna FFFS 2013:23 innebär att föreningen vid beräkning av diskonteringsräntekurva ska utgå från marknadsnoteringar för de ränteswappar som handlas på aktiva marknader när föreningen tar fram den diskonteringsräntekurva som används för beräkning av de försäkringstekniska avsättningarnas värde, samt tillämpa den i föreskrifterna föreskrivna beräkningsmetoden som även innebär att den långsiktiga terminräntan anses konvergera mot ett av Finansinspektionen angivet värde. Denna långsiktiga terminränta var vid årets utgång 4,2 (4,2) procent.

Hantering av matchningsrisk

Föreningens sammantagna utestående ränterisk (matchningsrisk) är en sammanvägning av de räntebärande tillgångarna och den utlovade pensionsutbetalningen inklusive den garanterade räntan på medlemmarnas sparande fram till dess utbetalning sker. Matchningsrisken definieras som den ränterisk som kan beräknas som skillnaden mellan durationen på samtliga tillgångar inklusive räntederivat och durationen på pensionsskulden. För att minska den utestående ränterisken i gjorda åtaganden tecknas avtal om olika former av räntesäkringar. Avtalen innebär att den fasta räntan i åtagandena byts mot en rörlig ränta med en mindre risk för värdeförändring. Utestående avtal om räntesäkring omfattade vid årets slut totalt 1 000 (2 500) miljoner kronor. Värdeförändringen av räntesäkringarna innebär att dessa stigit med 67 (26) miljoner kronor. Utestående matchningsrisk mäts som ränterisktäckningsgrad. Ränterisktäckningsgraden skall enligt styrelsens beslut ej understiga 30 procent och löpande anpassas till utvecklingen av solvensgraden och behovet av räntesäkring av utställda åtaganden. Ränterisktäckningsgraden uppgår till 59,63 (32,9) procent.

forts. Not 2

Matchningsrisk hanteras även genom att föreningen regelbundet genomför ALM-studier ("Asset Liability Modeling"), d v s en beräknings-teknisk utvärdering för att finna en optimal mix av olika tillgångsslag som kan matcha skulderna över tid. Detta för att säkerställa att tillgångarna alltid räcker till för att täcka skulderna i den takt de förfaller till betalning. Föreningen anlitar årligen en investmentbank för att i samarbete utföra en ALM-studie. Syftet med studien är att fastställa den optimala sammansättningen av föreningens tillgångsslag och skuldsäkringsstrategi för att bäst kunna balansera föreningens långsiktiga åtaganden.

Mål, principer och metoder för hantering av finansiella risker

I föreningens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som exempelvis marknadsrisk, kreditrisk, kreditspreadrisk och likviditetsrisk. Utöver dessa förekommer även operativa risker, legala risker och strategiska risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har föreningens styrelse fastställt en placeringspolicy med riktlinjer och instruktioner för finansverksamheten och för funktionen för riskkontroll.

Allmänna mål för riskhantering

Föreningens tillgångar ska placeras på det sätt som bäst gagnar medlemmarnas intressen, och överdriven riskkoncentration ska undvikas genom tillbörlig diversifiering mellan och inom olika tillgångsslag. Tillgångarna ska, med beaktande av föreningens försäkringsåtaganden och förändringar i framtida värde och avkastning, placeras så att föreningens betalningsberedskap är tillfredsställande, och att en tillräcklig förväntad avkastning uppnås inom ramen för en aktsam förvaltning. I verksamhet som rör tjänstepensionsförsäkring ska enligt försäkringsrörelselagen (1982:713), som fortfarande tillämpas av föreningen enligt nu gällande övergångsregler för understödsföreningar, de tillgångar som motsvarar försäkringsteknisk avsättning värderas och förvaltas på ett aktsamt sätt. Bestämmelserna om aktsamhet har sin grund i tjänstepensionsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut). Aktsamhetsprincipen ("the prudent person rule") innebär att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som den enskilde förmånstagaren själv skulle göra om han eller hon hade den kompetens och kunskap som behövs.

Allmänna principer för riskhantering

Rishtagandet i föreningen ska vara rimligt i förhållande till gjorda åtaganden. Detta efterlevs genom ett begränsat risktagande inom ramen för de krav som ställs på matching, diversifiering och risktagande. Risktagandet ska också, vid varje tidpunkt, stå i rimlig proportion till föreningens riskkapital, långsiktiga mål för avkastningen vilket uttrycks som nivå på de garanterade åtagandena, och förväntad återbäringsränta.

Metoder för riskhantering

Värdefall på tillgångssidan kan begränsas med i princip tre olika metoder. Den första metoden är att sprida riskerna på olika tillgångsslag genom att bygga upp en diversifierad investeringsportfölj, exempelvis aktier, räntebärande placeringar, fastigheter. Att sprida riskerna med diversifiering är en grundläggande regel inom kapitalförvaltning. Den andra metoden innebär att sälja riskfyllda tillgångar när portföljen minskar i värde för att på så vis skydda kapitalet. Den tredje metoden är att använda sk kapitalskyddade placeringar, som exempelvis terminer eller optioner där utgivaren åtagit sig att återbetala minst ett givet belopp på förfallodagen oavsett hur marknaden har utvecklats. Ytterligare en metod att begränsa risken för förluster är att inte investera alltför mycket i ett och samma bolag (eller koncern), även detta är en form av diversifiering. Operativa risker, däremot, begränsas genom regelbunden översyn av rutiner och arbetssätt och genom att styrelsen regelbundet låter utföra en oberoende granskning av verksamheten och av såväl tillgångsförvaltningen som hanteringen av de försäkrings-tekniska avsättningarna.

Hantering av ränterisk

Ränterisken uttrycker den förändring av marknadsvärdena på ränterelaterade instrument som uppstår vid rörelser i det allmänna ränteläget. Värdeförändringen, och därmed risken, är kopplad till vilken

räntebindningstid (duration) respektive instrument och hela investeringsportföljen har vid varje tidpunkt. Ränterisken i placeringar i ränterelaterade instrument mäts med utgångspunkten att varje dags räntebindning ökar ränterisken och ökar med åtagandenas löptid. Genomsnittlig räntebindningstid är ett elasticitetsmått avseende ränterisk som anger effekten när samtliga marknadsräntor förändras lika mycket (parallell-skifte). Räntebindningstiden för ett givet instrument beräknas genom att väga tiden till varje framtida kassaflöde, detta kallas även för instrumentets duration.

Tillgångarna ökar med 1 263 (1 152) miljoner kronor vid en sänkning av räntan på -1 procent. Skulden ökar med 2 118 (4 304) miljoner kronor. Den sammanlagda utestående ränterisken vid en förändring av diskonteringsräntan med -1 procentenhet uppgår till 855 miljoner kronor i form av en negativ påverkan på solvensen. Vid beräkningen har förordning (2019:809) om tjänstepensionsföretag tillämpats vilket innebär att negativa marknadsräntor inte har beaktats utan lägsta nivå antas vara 0 procent.

Hantering av aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker på grund av förändringar i dess kurs på aktiemarknaden. För att minska aktierisken i aktieportföljen bör en, i förhållande till portföljens storlek, god diversifiering av innehaven eftersträvas.

För aktierelaterade instrument mäts risken genom att analysera hur mycket marknadsvärdet påverkas av fallande eller stigande aktiekurser. I avsnittet känslighetsanalys, nedan, redogörs för den utestående aktiekursrisken. Den sammanlagda utestående aktierisken vid en kursförändring om 10 procentenhet uppgår till 4 258 (3 288) miljoner kronor.

Hantering av fastighetsprisrisk

Fastighetsprisrisk är risken för att marknadsvärdet på en fastighetsplacering sjunker i värde. Fastighetsprisrisk mäts som en minskning av fastighetsplaceringarnas marknadsvärde. Den sammanlagda utestående fastighetsprisrisken vid en värdeförändring om 10 procentenhet uppgår till 1 496 (1 367) miljoner kronor.

Hantering av valutarisk

Valutarisk uppstår till följd av värdeförändringar i tillgångar och skulder som följd av förändringar i valutakurserna. Valutarisken mäts som en procentuell andel av de utländska tillgångar som ej är valutasäkrade. För föreningen är samtliga åtaganden på skuldsidan i svenska kronor.

Därmed är samtliga tillgångar, som är i utländsk valuta och ej valutasäkrade, behäftade med valutarisk. Exponering för valutarisk ska, enligt styrelsens beslut, ligga mellan 5 och 20 procent av de totala tillgångarnas värde.

Valutaexponeringen uppgår efter valutasäkring till 13,4 (11,3) procent av placeringstillgångarnas värde. Bruttoexponeringen, valutaexponering utan valutaterminer, uppgår till 36 848 (29 736) miljoner kronor. Den sammanlagda utestående valutarisken beräknas vid en förändring av valutakurserna på 10 procentenhet och uppgår till 1 403 (1 021) miljoner kronor.

Utestående valutariskens fördelning i olika valutor (miljoner kronor) mäts som ett stressat scenario om en 10 procents förstärkning av SEK mot utländsk valuta:

	2019	2018
USD	555	284
EUR	-2	-8
GBP	12	27
AUD	46	43
JPY	2	7
CHF	0	-3
CAD	56	52
NOK	60	26
NZD	28	27
Övriga	646 *)	566 *)
Totalt	1 403	1 021

*) Emerging marketsvalutor redovisas under posten Övriga valutor.

forts. nästa sida

forts. Not 2

Hantering av kreditrisk

Med kreditrisk avses att en emittent eller motpart kommer att ställa in betalningarna. Kreditrisk inkluderar motpartsrisk, koncentrationsrisk och avvecklingsrisk.

Motpartsrisk är ett mått på sannolikheten att en motpart inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden. Risken hanteras genom att värdet av en enskild placering begränsas enligt styrelsens beslut om hur placeringar får göras. Begränsningarna omfattar hela grupper eller koncerner och samtliga värdepappersstyper. Med en grupp avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet ur risksynpunkt därför att någon av dem har, direkt eller indirekt, ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller att de utan att stå i sådant förhållande har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Koncentrationsrisk utgörs bland annat av stora exponeringar eller koncentration till specifika motparter, sektorer eller branscher.

Fem största exponeringarna, fastighetsbolag			Fem största exponeringarna ej kreditinstitut		
2019-12-31	2018-12-31		2019-12-31	2018-12-31	
1.	4,60%	2,43%	1.	2,46%	2,93%
2.	2,27%	1,93%	2.	2,19%	1,59%
3.	1,86%	1,74%	3.	2,05%	1,46%
4.	1,57%	1,37%	4.	1,42%	1,40%
5.	1,37%	1,28%	5.	1,29%	1,31%
Kvot ¹⁾	11,67%	8,74%	Kvot ¹⁾	9,41%	8,69%

Fem största exponeringarna, kreditinstitut			Fem största exponeringarna säkerställda obl.		
2019-12-31	2018-12-31		2019-12-31	2018-12-31	
1.	10,28%	11,04%	1.	8,67%	10,02%
2.	9,81%	10,68%	2.	7,84%	9,45%
3.	8,32%	10,54%	3.	7,32%	8,45%
4.	8,29%	8,02%	4.	7,29%	6,79%
5.	2,33%	3,23%	5.	1,60%	2,06%
Kvot ¹⁾	39,03%	43,51%	Kvot ¹⁾	32,72%	36,76%

Samtliga procentsatser uttryckta som andel av nuvärdet av FTA på balansdagen.

¹⁾ Koncentrationskvoten beräknas enligt $CR_m = \sum_{i=1}^m s_i$ där summan beräknas över de 5 största innehaven ($m = 5$).

Hantering av kreditspreadrisk

Kreditspreadrisk kan, med vissa antaganden, ses som skillnaden i värdering av ett värdepapper med kreditrisk och värderingen av en riskfri obligation med likartade villkor och samma duration. Skillnaden (räntedifferensen) kallas för kreditspread, och definieras som skillnaden i ränta mellan en riskfri obligation utgiven av staten, och vad en utgivare som kan gå i konkurs (exempelvis ett företag) får betala.

Kreditspreadrisken mäts genom en beräkning av hur marknadsvärdet på tillgångar med kreditrisk förändras, om skillnaden mellan den riskfria räntan och räntan på tillgångar med kreditrisk förändras med ett visst antal procent. Den sammanlagda utestående kreditrisken beräknad med ett antagande om en fördubbling av noterad kreditspread uppgår till -1 140 (-1 402) miljoner.

Översiktlig redogörelse för gällande begränsningar och utestående risker

Gällande begränsningar i placeringspolicy för placering med utgångspunkt i bedömd kreditvärdighet i form av rating.

2019	Max av totala tillgångar	Maximalt /motpart	Av totala tillgångar	Största motparts-exponering
Kreditvärdighet				
Mycket hög	50%	5,0% ¹⁾	22,4%	5,0%
Hög	25%	2,5% ²⁾	1,0%	0,5%
Medel	12,50%	1,0%	6,5%	0,9%
Låg	12,50%	0,5%	11,0%	0,4%

2018	Max av totala tillgångar	Maximalt /motpart	Av totala tillgångar	Största motparts-exponering
Kreditvärdighet				
Mycket hög	50%	5,0% ¹⁾	27,4%	1,2%
Hög	25%	2,5% ²⁾	0,4%	0,2%
Medel	12,50%	1,0%	6,1%	0,8%
Låg	12,50%	0,5%	10,1%	0,5%

¹⁾ Svenska bostadsinstitut, säkerställda obligationer, max 10 %.

²⁾ Bolag helägt av svenska staten (t ex Vasakronan) max 5 %.

Hantering av kassaflödesrisk

Föreningen hanterar kassaflödesrisken genom att, vid varje tidpunkt, säkerställa att de lätt omsättningsbara tillgångarna täcker pensionsutbetalningarna för minst tre år framåt i tiden. Föreningen har ett betydligt större inflöde av premier än utflöde av pensionsbetalningar, vilket gör att kassaflödesrisken är begränsad. Kassaflödesrisken uttrycks genom måttet kassaflödessäkring, och mäts som kvoten mellan nuvärdet av kommande 1 års pensionsutbetalningar dividerat med marknadsvärdet av räntebärande papper med rating AAA, och uttrycks i procent. För 2019 uppgår kvoten till 1 004 (1 114,8) procent. Det framräknade måttet ska inte understiga 300 procent.

Hantering av transaktionsrisk (settlementrisk)

Transaktionsrisk innebär risk för att en förmedlande part inte kan fullgöra sitt åtagande i samband med en transaktion av ett finansiellt instrument, och därmed orsaka någon av parterna en förlust. Risken hanteras genom att handel med värdepapper endast får ske med värdepappersbolag godkända av den svenska tillsynsmyndigheten, eller av motsvarande utländsk myndighet, då det gäller utländska värdepappersbolag. Vid handel med värdepapper, som inte är föremål för clearing, genom svensk tillsynsmyndighet eller av motsvarande utländsk myndighet godkänt clearinghus, får dock endast motpart utgöras av värdepappersbolag som ingår i en bankkoncern med mycket hög kortfristig kreditvärdighet. Föreningens värdepapper ska förvaras i depå hos värdepappersinstitut godkända av den svenska tillsynsmyndigheten eller motsvarande utländsk myndighet då det gäller utländskt värdepappersinstitut.

Bedömning av nivå på de samlade riskerna i verksamheten

Med marknadsrisk avses förändringen i värdet av en finansiell tillgång när priset som bestämmer tillgångens värde förändras. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prISRISKE. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna av ränterisker, valutarisker och aktiekursrisker (prisrisk). Känsligheten för prisförändringar är olika för olika tillgångsslag. Aktier är generellt sett mer känsliga för prisförändringar än ränteplaceringar.

Då det gäller aktier är det framför allt kursrisken som beaktas. Då det gäller utländska placeringar tillkommer även valutarisk. Styrelsen har fastställt en placeringspolicy som begränsar de väsentliga riskerna. Aktieportföljen ska vara väl diversifierad så att förlusten i enskilda placeringar inte utgör alltför stor risk för förvaltningsresultatet som helhet. Riskspridningen ska dessutom ske genom placeringar i olika branscher och på olika marknader.

forts. nästa sida

forts. Not 2

Känslighetsanalys

2019	Påverkan på placerings- tillgångar	Påverkan på livförsäkrings- avsättning	Påverkan på eget kapital
Riskvariabel			
Värdenedgång på aktier, 10%	-4 258	–	-4 258
Värdenedgång, fastighetsrelaterat, 10%	-1 496	–	-1 496
Fördubblad kreditspread	-1 140	0	-1 140
Valutakursfall, 10%	-1 403	–	-1 403
Räntenedgång, 1%	1 263	-2 118	-855
2018	Påverkan på placerings- tillgångar	Påverkan på livförsäkrings- avsättning	Påverkan på eget kapital
Riskvariabel			
Värdenedgång på aktier, 10%	-3 288	–	-3 288
Värdenedgång, fastighetsrelaterat, 10%	-1 367	–	-1 367
Fördubblad kreditspread	-1 402	0	-1 402
Valutakursfall, 10%	-1 021	–	-1 021
Räntenedgång, 1%	1 152	-4 304	-3 499

Vid beräkning av effekten på livförsäkringsavsättningen ovan har hänsyn tagits till skatt och kostnader. Känslighetsanalysen bygger på förutsättningen att föreningens tillgångar värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Hantering av operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Hit räknas även legal risk. Detta innebär att fel eller brister i administrativa rutiner kan leda till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, interna eller externa, ingår bland de operativa riskerna. De operativa riskerna motverkas genom den interna kontrollen av verksamheten. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process och omfattar bland annat krav på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner samt klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för föreningens medarbetare. Upprätthållandet av en god intern kontroll förutsätter även IT-system med inbyggda av-

stämningar och kontroller, behörighetssystem till lokaler och utrustning, liksom interna informations- och rapporteringssystem för att bland annat tillgodose styrelsens och ledningens krav på information om exempelvis riskexponering och aktuell information om föreningens tillgångar och skulder. Andra hjälpmedel är exempelvis processbaserad riskanalys med riskindikatorer och analyser av incident- och förlustdata. Informationssäkerhet är ett annat hjälpmedel för att upprätthålla en god intern kontroll, liksom kontinuitetsplanering och olika former av reservlösningar för el, telefoni, och liknande. Rent allmänt gäller att den största andelen av händelser hänförliga till operativa risker, oavsett deras allvarlighetsgrad, handlar om handhavandefel vid manuella moment i processer såsom tillämpning av prissättningsmodeller, nyckelpersonsberoende eller avvikelser från interna instruktioner, fel i data, förändrade förutsättningar kring de antaganden modellerna bygger på, eller andra typer av fel som alla har det gemensamt att de kombinerar data med användandet av modeller. Användandet av prissättningsmodeller, och i vilken grad dessa modeller är tillförlitliga, är ett område som fått större uppmärksamhet på senare år. Operativa risker är i första hand en processfråga – god internkontroll, kompetent personal och god kvalitet i de interna processerna och systemlösningarna utgör de viktigaste faktorerna i hanteringen av operativa risker.

Övergripande riktlinjer avseende operativa risker har fastställts av styrelsen och erhåller genom verkställande direktören månatligen (eller vid behov oftare) återrapportering avseende operativa risker. Genom att endast 16 (15) årsanställda svarar för föreningens ledning och kapitalförvaltning så har styrelsen, i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och god sed, beslutat att anlita externa internrevisorer bland annat för att utföra den oberoende granskningen av föreningens verksamhet. Det är alltid styrelsen som är internrevisionens uppdragsgivare, detta eftersom det är ledningens interna styrning och kontroll som ska granskas. Styrelsen beslutar årligen om en internrevisionsplan för det innevarande året.

Föreningen har tecknat avtal med Statens tjänstepensionsverk (SPV) om att administrera försäkringsverksamheten. Avtalet utgör ett uppdragsavtal (outsourcing) vilket avser ett avtal i någon form där föreningen och en utomstående uppdragstagare kommer överens om att uppdragstagaren utför processer, tjänster eller annan verksamhet som föreningen annars själv skulle ha utfört. Uppdragsavtal ingår tillsammans med bland annat internkontroll och riskhantering i föreningens företagsstyrningssystem. Föreningens interna revision har inom ramen för styrelsens uppdrag även ansvaret för att utvärdera de tjänster som köps in från SPV.

Utestående löptider på räntebärande tillgångar och skulder

2019	högst 1 år	1-3 år	3-5 år	5-10 år	+10 år	utan ränta	nominellt	marknadsvärde
Tillgångar								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 841	7 809	30 870	6 061	498	0	47 079	44 784
Räntederivat, positiva				43	55		98	98
Skulder								
Livförsäkringsteknisk avsättning	-1 930	-4 271	-4 876	-12 492	-54 646	-4	-78 219	-59 605
Räntederivat, negativa	-8	-22					-30	-30
Kumulativ exponering	-97	3 516	25 994	-6 388	-54 093	-4	-31 072	-14 753
2018	högst 1 år	1-3 år	3-5 år	5-10 år	+10 år	utan ränta	nominellt	marknadsvärde
Tillgångar								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	975	12 687	23 934	4 908	11	0	42 515	40 748
Räntederivat, positiva			17		26		43	43
Skulder								
Livförsäkringsteknisk avsättning	-1 849	-3 996	-4 537	-12 135	-52 128	-5	-74 650	-54 188
Räntederivat, negativa		-6	-9	-2			-17	-17
Kumulativ exponering	-874	8 685	19 405	-7 229	-52 091	-5	-32 109	-13 414

NOT 3 Premieinkomster

	2019	2018
Premieinkomster Kåpan Tjänste	2 415	2 358
Premieinkomster Kåpan Extra	668	633
Premieinkomster Kåpan Valbar	2 242	2 120
Premieinkomster Kåpan Flex	260	179
	5 585	5 290

All premieinkomst avser avtal tecknade i Sverige. Samtliga avtal är återbäringsberättigade liksom att Kåpan-försäkringarna är kollektivt avtalade individuella försäkringar.

NOT 4 Kapitalavkastning, intäkter

	2019	2018
Aktieutdelningar	2 015	1 012
Ränteintäkter		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper inklusive bankbehållning och motsvarande	684	613
Derivat	17	13
Valutakursvinster, netto	25	0
Realisationsvinster, netto		
Aktier	2 723	6 051
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	308	136
	5 772	7 825

Allt resultat är hänförligt till finansiella tillgångar med värdeförändringar över resultaträkningen.

NOT 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar

	2019	2018
Aktier och andelar	7 536	0
Derivat	271	381
	7 807	381

NOT 6 Försäkringsersättningar

	2019	2018
Pensionsutbetalningar Kåpan Tjänste	-1 255	-1 244
Pensionsutbetalningar Kåpan Extra	-266	-248
Pensionsutbetalningar Kåpan Plus	-127	-138
Pensionsutbetalningar Kåpan Valbar	-245	-203
Pensionsutbetalningar Kåpan Flex	0	0
	-1 893 ¹⁾	-1 833

¹⁾ Därutöver har 1 084 (1 081) Mkr utbetalats som utgjorde återbärning utöver den garanterade räntan.

NOT 7 Driftskostnader

	2019	2018
Administrationskostnader	-109	-97
Återförda kostnader hänförliga till kapitalförvaltningen	45	41
	-64	-56
Samtliga driftskostnader per kostnadsslag		
Personalkostnader	-36	-33
Lokalkostnader	-2	-2
Avskrivningar	-5	-5
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-21	-16
	-64	-56
Arvode till revisorer ^{*)}		
KPMG		
Revisionsuppsdrag	-1	-1
Övriga tjänster	0	0
	-1	-1

^{*)} Ingår i andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Medelantal anställda

	Kvinnor	Män	Totalt
Medelantal anställda	6 (5)	10 (10)	16 (15)

Löner och ersättningar (tkr)

	2019	2018
Överstyrelsen	179	191
Styrelse och verkställande direktör	3 458	2 647
Övriga anställda	15 834	14 480
varav rörlig ersättning	909	1 119
Pensions- och andra sociala avgifter	14 630	14 404
varav pensionskostnader	6 740	7 167
därav VD:s pensionskostnader	1 354 ^{*)}	2 595 ^{*)}

^{*)} Varav löneväxling 0 (424).

forts. Not 7

Till styrelsen har utbetalats arvode (kr)**Ordinarie ledamöter**

Eva Liedström Adler, ordförande, tom 190820	83 859	(124 000)
Gunnar Holmgren, ordförande, from 190827	85 432	(63 000)
Martin Holmgren, from 190827	38 451	(28 750)
Anna Falck	63 000	(67 000)
Lars Fresker, vice ordförande	98 000	(102 000)
Lena Emanuelsson	63 000	(67 000)
Helen Thornberg	63 000	(67 000)

Rörlig ersättning

Styrelsen har beslutat om en ersättningspolicy. Enligt policyn utgår inte rörlig ersättning till ledande befattningshavare vilka är verkställande direktör, vice verkställande direktör, kapitalförvaltningschef, legal/compliance och risk manager.

Övriga anställda kan enligt policyn erhålla en rörlig ersättning maximerad till två månadslöner baserat på en treårig utvärderingsperiod. Ersättning utgår som kontant lön efter beslut av verkställande direktören som redovisar sitt beslut i efterhand till styrelsen.

Ersättningspolicyen finns i sin helhet publicerad på kapan.se.

Övriga ersättningar

Inga rörliga prestationsbaserade ersättningar utgår till styrelsen. Styrelsen har inga pensionsförmåner eller särskilda avgångsvederlag. Arvodet till styrelsen beslutas av överstyrelsen på förslag från verkställande direktören.

Till verkställande direktören har som kontant lön utbetalats 2 761 873 kr (1 913 408). Lönevaxling från bruttolön till pensionsinsättning har skett med 0 (424 000) kr. Verkställande direktörens anställningsavtal med 60 år som pensionsålder upphörde att gälla 2019-06-18. Från och med 2019-06-19 trädde nytt anställningsavtal med verkställande direktören ikraft och ovanstående pensionsförmån är därmed slutreglerad.

Personliga suppleanter

Petra Pfeiff	41 000	(45 000)
Anita Johansson, from 190827	10 628	(0)
Roger Vilhelmsson	39 000	(41 000)
Eva Fagerberg	33 000	(37 000)
Mikael Andersson	39 000	(41 000)
Fredrik Bäckström	39 000	(41 000)

Det nya anställningsavtalet innebär att en premiebestämd pensionsförmån utgår med 30% av årsinkomsten. Avtalet gäller med 12 månaders ömsesidig uppsägningstid och anger inte någon åldersbestämd pensionsavgång. Vid uppsägning från föreningens sida gäller att avräkning av utbetald ersättning skall ske om ersättning från annan anställning erhålls.

Verkställande direktören har i avtalet förmån av fri bil. Nuvarande bil är en supermiljöbil.

Lön och övriga ersättningar till verkställande direktören bereds av styrelsens ersättningsutskott. Ersättningsutskottet utgörs av Gunnar Holmgren, ordförande, Lars Fresker, Helen Thornberg och Lena Emanuelsson. Styrelsen beslutar om lön och ersättning till VD. Styrelsen har godkänt att VD innehar externa styrelseuppdrag samt att VD äger ett fåmansbolag. VD disponerar arvoden från uppdragen. VD får inte åta sig uppdrag som ligger utanför anställningen i föreningen utan styrelsens godkännande.

Lön och ersättningar till övriga anställda beslutas av verkställande direktören.

Företagets pensionsplaner för tjänstepensioner är tryggade genom FTP-planen eller individuella försäkringsavtal.

NOT 8 Kapitalavkastning, kostnader

	2019	2018
Driftskostnader hänförliga till kapitalförvaltningen	-45	-41
Övriga kapitalförvaltningskostnader	-6	-13
Räntekostnader	-4	-8
Valutakursförluster, netto	0	-22
Realisationsförluster, netto		
Derivat	-1 478	-1 661
	-1 533	-1 745

Kostnaderna är hänförliga till finansiella tillgångar innehavda för handelsändamål.

NOT 9 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

	2019	2018
Aktier	0	-5 875
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-2	-194
	-2	-6 069

NOT 10 Avkastningsskatt

	2019	2018
Avkastningsskatt	-67	-86
	-67	-86

Värdet på de nettotillgångar som förvaltas belastas med avkastningsskatt som beräknas och inbetalas av föreningen varje år för försäkrings-tagarnas räkning. Föreningen belastas inte med inkomstskatt.

NOT 11 Immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar	2019	2018
Anskaffningsvärde vid årets början	42	37
Årets investering	1	6
Årets utrangering	0	0
Akkumulerade avskrivningar	-36	-32
	7	11

NOT 12 Placeringar i intresseföretag**Aktier och andelar i intresseföretag**

	2019			2018		
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Kapitalandel, %	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Kapitalandel, %
Fastighets AB Stenvalvet, 556803-3111, Säte Stockholm	796	1 427	46	146	555	22
Gysinge Skog AB, 559164-0817, Säte Falun	143	738	50	5	5	50
LSTH Svenska Handelsfastigheter, 559009-2325, Säte Stockholm	208	367	42	208	319	42
Midstar Hotels AB, 559164-0817, Säte Stockholm	905	1 109	28	317	456	20
	2 052	3 641		676	1 335	

Räntebärande värdepapper, Lån till intresseföretag

	2019			2018		
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Kapitalandel, %	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Kapitalandel, %
Fastighets AB Stenvalvet, 556803-3111, Säte Stockholm	1 296	1 317	46	528	553	22
LSTH Svenska Handelsfastigheter, 559009-2325, Säte Stockholm	977	977	42	810	810	42
	2 273	2 294		1 338	1 363	

NOT 13 Aktier och andelar

	2019		2018	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska aktier	12 520	18 404	12 732	16 981
Utländska aktier och andelar	29 744	35 372	27 916	28 572
	42 264	53 776	40 648	45 553

Klassificeras som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändring över resultaträkningen.

NOT 14 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2019		2018	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska staten	0	0	0	0
Svenska bostadsinstitut	18 196	18 257	21 253	21 214
Övriga svenska emittenter	19 229	19 149	15 095	14 895
Utländska stater	0	0	0	0
Övriga utländska emittenter	5 022	5 084	2 995	3 276
	42 447	42 490	39 343	39 385
varav efterställt				
Förlagslån tidsbundet	4 265	4 342	3 871	3 881

Klassificeras som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändring över resultaträkningen.

NOT 15 Derivat

Derivatinstrument med positiva värden

	2019-12-31		2018-12-31	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Aktierelaterade, optioner	0	1	0	0
Ränterelaterade, swappar	750	43	0	0
Ränterelaterade, swaptioner	1 000	55	4 125	43
Valutarelaterade, terminer	22 200	510	18 655	321
	23 950	609	22 780	364
varav clearat	0		0	

Derivatinstrument med negativa värden

	2019-12-31		2018-12-31	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Ränterelaterade, swappar	6 247	-29	1 897	-17
Valutarelaterade, terminer	879	-5	3 344	-44
	7 126	-34	5 241	-61
varav clearat	0		0	

Derivatinstrument används vid förvaltningen av föreningens placeringstillgångar och är ett alternativ till ett direkt köp eller försäljning av värdepapper eller valuta. Huvudprincipen för handel med derivat är att handeln skall ske för att effektivisera förvaltningen eller minska kurs- och valutarisker.

NOT 16 Kompletterande information om finansiella instrument redovisade till verkligt värde

Placeringstillgångar uppdelat på olika typer av finansiella instrument värderade till verkligt värde per 31 december.

2019

Finansiella instrument	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Placeringstillgångar				
Aktier och andelar	40 970	1 660	14 787	57 417
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	41 428	199	3 157	44 784
Derivat – positivt värde	0	609	0	609
Derivat – negativt värde	0	-34	0	-34
Summa	82 398	2 434	17 944	102 776

2018

Finansiella instrument	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Placeringstillgångar				
Aktier och andelar	32 156	1 458	13 274	46 888
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	38 248	160	2 340	40 748
Derivat – positivt värde	0	364	0	364
Derivat – negativt värde	0	-61	0	-61
Summa	70 404	1 921	15 614	87 939

Klassificering av värdepapper till verkligt värde genom användning av en hierarki för verkligt värde som återspeglar betydelsen av de indata som använts i värderingarna. Hierarkin innehåller följande nivåer:

- Nivå 1** Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder.
- Nivå 2** Andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som inte är direkt observerbara men värdet är härlett från priser på aktiv marknad.
- Nivå 3** Indata för tillgången eller skulden i fråga bygger till en betydande del på icke direkt observerbara marknadsdata d v s det saknas aktiv marknad för identiska placeringar t ex fastighetsvärden.

Placeringar i nivå 3 består till övervägande delen av fastighetsrelaterade aktier med tillhörande aktieägarlån samt andra onoterade aktieinnehav. Fastighetsrelaterade placeringar återfinns i tabellen ovan bland aktier och andelar, fastighetsrelaterade aktieägarlån återfinns under obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Verkligt värde definieras som det pris till vilket finansiellt instrument kan säljas till en motpart som är fristående från föreningen. Den tänkta transaktionen utifrån vilket priset ska bestämmas utgår ifrån att parterna ingår en sådan transaktion av frivillighet, och inte av tvång i samband med t ex en likvidation, och utgår även från att motparten kan göra en kompetent bedömning av värdet på tillgången. Priser ska dessutom anses gälla under en tidsperiod som överensstämmer med föreningens möjlighet till handel och fastställas utifrån gällande placeringspolicy.

För finansiella instrument som är noterade på en etablerad marknad (nivå 1) bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. För återkommande och icke återkommande värderingar till verkligt värde som hänförs till nivå 2 och nivå 3 i hierarkin för verkligt värde tillämpar föreningen följande värderingstekniker med de utgångspunkter som anges nedan. Värdepapper kan vara utformade på många olika sätt för att uppfylla vissa syften och kan vara utformade med variationer i t ex val av löptider och olika valutakurser vilket innebär att värdepapperet i sig inte är noterade på en aktiv marknad med köp- och säljpriser som

lätt och regelbundet finns tillgängliga på en allmän marknadsplats. Det betyder att värdepapperet inte uppfyller kraven för att klassificeras som att de tillhör nivå 1 i verkligt värdehierarkin. Däremot kan en rimlig bedömning av det verkliga värdet på värdepapperet härledas från observerbara noterade priser på likartade instrument eller med utgångspunkt i underliggande noteringar på de parametrar som behövs för att ange ett verkligt värde på värdepapperet som helhet. Bedöms dessa förutsättningar föreligga och värdepapperet med stor sannolikhet kan avvecklas till detta värde utan fördröjning kan det klassificeras som nivå 2 i verkligt värdehierarkin, d v s värdepapperet är ett instrument som direkt eller genom en värderingsmodell värderats med hjälp av observerbar information som i sin tur hämtats från marknaden. De flesta av föreningens värdepapper värderas enligt nivå 1 eller nivå 2 i verkligt värdehierarkin. De värdepapper som inte uppfyller de strikta kraven för att kunna klassificeras som nivå 1 eller nivå 2, anses därmed tillhöra kategori 3. Det betyder att de är värdepapper vars värderingar bygger på indata i form av modeller eller värderingsmetoder vari det återfinns någon eller några indata som i väsentlig grad har påverkat det beräknade värdet på tillgången, och där dessa indata utgörs av antaganden eller skattningar som inte är observerbara på marknaden. Exempel på detta kan vara ett driftnetto för fastigheter som ingår i en onoterad fastighetsfond. I dessa fall har marknaden för det finansiella instrumentet bedömts att inte vara etablerad, och föreningen låter då ta fram det verkliga värdet genom att tillsammans med en oberoende etablerad aktör på kapitalmarknaden göra en objektiv värdering. Värderingar görs då i regel med utgångspunkt i en uppskattning av det förväntade framtida kassaflödet, där utgångspunkten för föreningens värderingar är att det framräknade värdet görs transparent och med en enhetlig värdering av värdepapper eller fonder där det finns en fungerande marknad och dagliga priser baserad på externa källor, samt att värdet härleds tillsammans med etablerade externa aktörer med gott renommé som värderar tillgångarna med utgångspunkt i framtagna värderingsmetoder och värderingsmodeller för värdepapper eller fonder som saknar aktiv marknad. Föreningen arbetar över tid med konsistenta värderingsmetoder och tillhandahåller i sina räkenskaper en tydlig dokumentation av gjorda värderingar. För värdepapper tillhörande nivå 3 använder föreningen som regel prisuppgifter från tredje part utan att göra någon justering. I förekommande fall justeras även prisuppgiften utifrån de kända transaktioner som föreningen gjort i investeringen mellan det att värderingen utfärdats av tredje part och balansdagen. Exempel på marknadsaktörer är banker, emittenter, aktie- och kreditmäklare och auktoriserade fastighetsvärderare. Målsättning för värderingen ska alltid vara att vid varje tillfälle försöka uppnå ett så korrekt och rättvisande värde som möjligt.

forts. Not 16

Avstämning av verkligt värde samt resultatpåverkan från placeringar som ingår i nivå 3**2019****Förändring nivå 3 under året**

Placeringstillgångar	Aktier och andelar	Obligationer och räntebärande värdepapper	Derivat och optioner	Total
Ingående balans	13 274	2 340	0	15 614
Periodens köp	3 158	1 309	0	4 467
Periodens försäljningar	-2 635	-283	0	-2 918
Värdepappers- och valutavinster och förluster under perioden	-1 144	-230	0	-1 374
Förändringar i realiserat resultat p g a förändringar i:				
Marknadsvärdet	2 134	21	0	2 155
Överföringar från nivå 3 till nivå 1 eller nivå 2	0	0	0	0
Överföringar från nivå 1 eller nivå 2 till nivå 3	0	0	0	0
Utgående balans	14 787	3 157	0	17 944
Kuponger respektive utdelningar under perioden	1 000	247	0	1 247
Ingår i periodens resultat				
– därav som del i redovisat resultat	1 990	38	0	2 028
– därav som del i övrigt totalresultat	0	0	0	0

2018**Förändring nivå 3 under året**

Placeringstillgångar	Aktier och andelar	Obligationer och räntebärande värdepapper	Derivat och optioner	Total
Ingående balans	11 214	2 144	0	13 358
Periodens köp	2 110	469	0	2 579
Periodens försäljningar	-1 725	-258	0	-1 983
Värdepappers- och valutavinster och förluster under perioden	444	-25	0	419
Förändringar i realiserat resultat p g a förändringar i:				
Marknadsvärdet	1 231	10	0	1 241
Överföringar från nivå 3 till nivå 1 eller nivå 2	0	0	0	0
Överföringar från nivå 1 eller nivå 2 till nivå 3	0	0	0	0
Utgående balans	13 274	2 340	0	15 614
Kuponger respektive utdelningar under perioden	352	171	0	523
Ingår i periodens resultat				
– därav som del i redovisat resultat	2 027	157	0	2 184
– därav som del i övrigt totalresultat	0	0	0	0

För instrument redovisade i nivå 3 så används de skattningar av verkligt värde som föreningen anser vara rättvisande. Eftersom definitionen av nivå 3 är att bedömningen av verkligt värde bygger på någon form av modellbaserad värderingsteknik, som helt eller till del utnyttjar ej observerbara marknadsdata, betyder det att framräknat verkligt värde kan ändras genom att använda alternativa angreppssätt i värderingen, t ex andra modellantaganden eller andra parametrar.

En genomgång av varje enskild placeringens klassificering enligt verkligt värdehierarkin genomförs minst årligen i samband med bokslutsarbetet. Ändringar av nivå dokumenteras löpande under året i anslutning till respektive instruments värderingsunderlag. Den årliga genomgången innehåller motivering till ändrad klassificering under året, om sådan förekommit. Vid varje årsskifte görs en totalgenomgång av samtliga innehav.

Inga överföringar har skett mellan nivåer 1 och 2 till/från nivå 3 under året.

Bedömning av utestående risker för placeringar redovisade i nivå 3**2019****Utestående risker, nivå 3**

Placeringstillgångar	Andel i nivå 3		Andel i nivå 1 och 2	
	MSEK	Andel	MSEK	Andel
Ränterisk	0	0%	855	100%
Aktierisk	1 137	7%	14 613	93%
Fastighetsrisk	5 101	97%	133	3%
Kreditrisk	0	0%	1 140	100%
Valutarisk	1 094	78%	309	22%
Korrelationseffekt	-2 778	33%	-5 716	67%
Övriga risker, ej finansiella instrument			853	
Total nettorisik	4 554	27% ¹⁾	12 187	73%

Underlag för stresstest

Verkligt värde nivå 3 17 944 100%

¹⁾ Totalrisiken fördelas i proportion till respektive riskområde; uppdelat på å ena sidan nivå 1 och nivå 2, och å andra sidan nivå 3.

Bedömning av utestående risker för placeringar redovisade i nivå 3**2018****Utestående risker, nivå 3**

Placeringstillgångar	Andel i nivå 3		Andel i nivå 1 och 2	
	MSEK	Andel	MSEK	Andel
Ränterisk	2	0%	1 150	100%
Aktierisk	895	7%	11 274	93%
Fastighetsrisk	4 439	93%	344	7%
Kreditrisk	5	0%	1 397	100%
Valutarisk	968	95%	53	5%
Korrelationseffekt	-2 348	24%	-7 648	76%
Övriga risker, ej finansiella instrument			731	
Total nettorisik	3 961	35% ¹⁾	7 301	65%

Underlag för stresstest

Verkligt värde nivå 3 15 614 100%

¹⁾ Totalrisiken fördelas i proportion till respektive riskområde; uppdelat på å ena sidan nivå 1 och nivå 2, och å andra sidan nivå 3.

forts. nästa sida

forts. Not 16

Utgångspunkten i den interna riskmättningsanalysen av olika tillgångsslag är de riskvariabler och parametrar som Finansinspektionen anvisar när föreningen rapporterar till myndigheten enligt den s k trafikljusmodellen. Modellen tar hänsyn till de olika riskernas inbördes korrelation och väger samman dessa med hjälp av en s k kvadratrotformel vilken tar hänsyn till korrelationseffekter och ger total nettorisk. Modellen bygger på att de olika tillgångsslagen ges ett antal olika antaganden om prisförändringarna t ex 30 % förändring av ränteläget eller ett fall på aktievärdena med 40%. Man kan argumentera att korrelationsparametrarna inte kan avläsas ur marknadsdata, men deras syfte är att fånga upp hur stor förändring av marknadsvärdet som kan förväntas vid ett tänkt extremscenario, och därvid fånga upp eventuella beroenden. Korrelationsparametrarna enligt den s k trafikljusmodellen sätts av den övervakande myndigheten.

Valutarisken för instrument i nivå 3 säkras med instrument som i verkligt värdehierarkin, p g a sin värdering genom diskonterade kassaflöden, är klassificerade som tillhörande nivå 2. För att ge ett rättvisande värde på utestående valutarisk hänförliga till nivå 3, beräknas denna med hänsyn till den valutasäkring som gjorts genom valutasäkringsinstrument, vilka klassas som nivå 2. Valutasäkringen görs i form av valutaterminer, valutoptioner och i förekommande fall även basisswappar. Det är kvarstående (överskjutande) valutarisk hänförlig till nivå 3 som redovisas i denna not, och består av den andel av marknadsvärdet för de nivå 3-tillgångar, som inte är noterade i SEK, och som inte varit valutasäkrade på balansdagen.

Beräkningen av hur stor andel av total nettorisk som är hänförlig till instrument som klassats som nivå 3 i verkligt värdehierarkin, har gjorts med det förenklande antagandet att korrelationen, inom respektive riskkategori, mellan instrument i nivå 3 (främst onoterade instrument), och instrument i nivåer 1 eller 2 (främst noterade instrument samt valutasäkringsinstrument), är lika med ett.

Metoden och parametrarna är enbart en approximation av riskbilden baserat på empiriska studier av den historiska marknadsutvecklingen för grupper av tillgångsslag, och detta över en större grupp av försäkringsbolag och pensionskassor. Det innebär att för den enskilda tillgången kan både högre och lägre risknivå förekomma liksom andra typer av risker. Sammantaget ger dock analysmetoden en tillfredsställande bedömning av den utestående risknivån för instrument i nivå 3 och deras andel av den totala risknivån, total nettorisk, med hänsyn till på marknaderna förekommande korrelationseffekter som representeras genom kvadratrotformeln. Avseende de tillgångar i nivå 3 som inte stresstestas med teoretiska modeller så utgörs merparten av s k alternativa investeringar, vilket är en samlingsbenämning på finansiella investeringar som anses okorrelerade med aktie- och räntemarknaderna och där illikvida finansiella instrument kan förekomma.

Kvantifiering av ej observerbara indata i nivå 3

För de värderingar till verkligt värde inom nivå 3 där föreningen anlitar tredje part för att beräkna värdet, tar föreningen inte fram kvantifierbar ej observerbar indata, utan använder prisuppgifter från denna tredje part utan justering. Skälet till detta är bland annat att de värderingsmodeller som tredje part använt i sin interna värderingsprocess i regel är ägarskyddade hos tredje part och därför inte delges föreningen, dvs det rör sig om bankers och värderingsinstituts s k "proprietary models" där föreningen inte har insyn i detaljerna kring vilka underliggande antaganden och värderingsmodeller som tillämpats i dessa modellers värderingsprocesser. För investeringar i vissa bolag under likvidation gör tredje part bedömningen att det finns möjlighet att återvinna en ospecificerad andel av investeringen men att sannolikheten för att detta inträffar inte kan kvantifieras, och tredje part tillhandahåller inte heller beloppen på de framtida kassaflöden som kan förväntas i en sådan återvinningsprocess. Föreningen har i föreliggande värdering ansatt sannolikheten för detta till noll procent och därmed värderat dessa investeringar till noll kronor.

NOT 17 Övriga fordringar

	2019	2018
Skattefordran	34	24
Ej likvid försäljning placeringstillgångar	57	31
Fordran Collateral ¹⁾	0	30
	91	85

¹⁾ Ställda kontanta säkerheter

Exponering: 0 (43 872 349 kr).

NOT 18 Materiella tillgångar

	2019	2018
Anskaffningsvärde vid årets början	4	4
Årets investering	0	0
Årets avyttring	0	0
Accumulerade avskrivningar	-3	-2
	1	2

NOT 19 Eget kapital

Upplysningar om förändringar i eget kapital lämnas i Rapport över förändring av eget kapital, sidan 17.

NOT 20 Livförsäkringsavsättning

	2019	2018
Kåpan Tjänste	35 228	32 757
Kåpan Extra	7 590	6 937
Kåpan Plus	1 640	1 695
Kåpan Valbar	14 960	12 700
Kåpan Flex	183	94
	59 601	54 183

NOT 21 Livförsäkringsavsättning

	2019	2018
Ingående balans	54 183	51 474
Inbetalda premier för nytecknade kontrakt	295	262
Inbetalda premier för kontrakt som tecknats under tidigare period	5 290	5 027
Utbetalt/överfört till Avsättning för oreglerade skador eller skulder	-1 892	-1 832
Riskresultat	1	1
Uppräkning med diskonteringsränta	541	681
Effekt av ändrad diskonteringsränta	3 607	1 365
Tilldelad återbäring	0	1
Avgiftsbelastning	-69	-64
Avkastningsskatt	-43	-42
Övertagna/överlåtna bestånd	0	0
Effekt av (övriga) förändrade aktuariella antaganden	0	-23
Andra förändringar	-2 312	-2 667
Utgående balans	59 601	54 183

NOT 22 Avsättning till oreglerade skador

	2019	2018
IB Rapporterade skador	5	6
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	0	0
Ingående balans	5	6
Uppräkning med diskonteringsränta	0	0
Avkastningsskatt	0	0
Avgiftsbelastning	0	0
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	0	0
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-1	-1
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	0	0
Effekt av ändrad diskonteringsränta	0	0
Effekt av (övriga) förändrade aktuariella antaganden	0	0
Förändring av IBNR	0	0
Andra förändringar	0	0
Utgående balans	4	5
UB Rapporterade skador	4	5
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	0	0

NOT 23 Övriga skulder

	2019	2018
Mottagen Collateral *)	627	24
Övrigt	10	11
	637	35

*) Erhållna kontanta säkerheter.

Exponering: 640 199 834 kronor (22 396 767).

NOT 24 Eventualförpliktelser**Utlånade finansiella instrument**

Aktielån för utlånade aktier uppgår vid balansdagen till 987 993 500 kronor(0).

Mottagna säkerheter, aktier

För utlånade aktier har säkerheter, i form av svenska aktier, erhållits. 1 034 850 332 kronor (0).

Åtaganden

Nominellt värde av valuta- och räntederivat redovisas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter som åtagande (poster inom linjen) per respektive balansdag och uppgår 2019-12-31 till 31 076 (28 021) Mkr, se även not 15. Föreningen har normalt motsvarande fordran inom ramen för denna typ av derivatavtal.

Därutöver har föreningen utestående åtagande att investera i onoterade aktier och fonder, vilka uppgår till 8 000 (7 545) Mkr i enlighet med gällande avtal.

Totala åtaganden uppgår således till 39 076 (35 566) Mkr..

NOT 25 Förväntade återvinningstidpunkter

2019

Mkr	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Övriga immateriella tillgångar	0	7	7
Placeringar i intresseföretag	0	5 935	5 935
Aktier och andelar	0	53 776	53 776
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	42 490	42 490
Derivat	609	0	609
Övriga fordringar	91	0	91
Materiella tillgångar	0	1	1
Kassa och bank	1 935	0	1 935
Upplupna ränteintäkter	237	0	237
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3	0	3
	2 875	102 209	105 084
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	1 930	57 671	59 601
Avsättning till oreglerade skador	4	0	4
Avsättning för andra risker och kostnader	9	0	9
Derivat	34	0	34
Övriga skulder	638	0	638
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	0	1
	2 616	57 671	60 287

2018

Mkr	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Övriga immateriella tillgångar	0	11	11
Placeringar i intresseföretag	0	2 698	2 698
Aktier och andelar	0	45 553	45 553
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	39 385	39 385
Derivat	364	0	364
Övriga fordringar	85	0	85
Materiella tillgångar	0	2	2
Kassa och bank	1 682	0	1 682
Upplupna ränteintäkter	221	0	221
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2	0	2
	2 354	87 649	90 003
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	1 849	52 334	54 183
Avsättning till oreglerade skador	5	0	5
Avsättning för andra risker och kostnader	24	0	24
Derivat	61	0	61
Övriga skulder	35	0	35
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	0	1
	1 975	52 334	54 309

NOT 26 Kategori av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden

2019

Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Redovisat värde, totalt	Verkligt värde
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Låne- fordringar		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar i intresseföretag	3 641			3 641	3 641
Räntebärande värdepapper, Lån till intresseföretag	2 294			2 294	2 294
Aktier och andelar	53 776	–	–	53 776	53 776
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	42 490	–	–	42 490	42 490
Derivat	–	609	–	609	609
Övriga fordringar	–	–	–	91	91
Kassa och bank	–	–	1 935	1 935	1 935
Upplupna ränteintäkter	237	–	–	237	237
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	–	–	3	3
Icke finansiella tillgångar	–	–	–	8	8
	102 438	609	1 935	105 084	105 084

Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Redovisat värde, totalt	Verkligt värde
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finansiella skulder		
Finansiella skulder					
Avsättning för andra risker och kostnader	–	–	–	9	9
Derivat	–	34	–	34	34
Övriga skulder	–	–	638	638	638
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	–	1	1	1
Försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	59 605	59 605
	–	61	639	60 287	60 287

2018

Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Redovisat värde, totalt	Verkligt värde
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Låne- fordringar		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar i intresseföretag	1 335			1 335	1 335
Räntebärande värdepapper, Lån till intresseföretag	1 363			1 363	1 363
Aktier och andelar	45 553	–	–	45 553	45 553
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 385	–	–	39 385	39 385
Derivat	–	364	–	364	364
Övriga fordringar	–	–	–	85	85
Kassa och bank	–	–	1 682	1 682	1 682
Upplupna ränteintäkter	221	–	–	221	221
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	–	–	2	2
Icke finansiella tillgångar	–	–	–	13	13
	87 857	364	1 682	90 003	90 003

Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Redovisat värde, totalt	Verkligt värde
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finansiella skulder		
Finansiella skulder					
Avsättning för andra risker och kostnader	–	–	–	24	24
Derivat	–	61	–	61	61
Övriga skulder	–	–	35	35	35
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	–	1	1	1
Försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	54 188	54 188
	–	61	36	54 309	54 309

NOT 27 Upplysningar om närstående

Kåpan pensioner försäkringsförening är en form av ekonomisk förening där allt överskott går tillbaka till föreningens medlemmar. Föreningen har som huvudändamål att förvalta och utbetala pensionsmedel för anställda som omfattas av avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de statsanställdas huvudorganisationer, eller mellan andra parter, som tecknat pensionsavtal som knyter an till detta avtal.

Högsta beslutande organ är överstyrelsen. Ledamöterna av överstyrelsen är utsedda av parterna inom de det statliga avtalsområdet. Den operativa verksamheten leds av en styrelse som utser föreningens verkställande direktör.

Närstående definieras som styrelseledamöter och ledningspersoner inom Kåpan Pensioner och deras nära familjemedlemmar.

Ersättningar till styrelse och verkställande direktör framgår av not 7. I övrigt förekommer inga transaktioner med dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner som sker på marknadsmässiga villkor.

Stockholm den 17 mars 2020

Gunnar Holmgren
Ordförande

Lars Fresker
Vice ordförande

Helen Thornberg

Martin Holmgren

Lena Emanuelsson

Anna Falck

Gunnar Balsvik
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 17 mars 2020

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Elisabeth Mohlkert

Therese Mattsson

Revisionsberättelse

Till överstyrelsen i Kåpan pensioner försäkringsförening,
org. nr 816400-4114

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Kåpan pensioner försäkringsförening för år 2019. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 4-35 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Kåpan pensioner försäkringsförenings finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att överstyrelsen fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Kåpan pensioner försäkringsförening enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-3. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions-sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalan-

det om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att föreningen inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Lekmannarevisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Kåpan pensioner försäkringsförening för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att överstyrelsen disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Kåpan pensioner försäkringsförening enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortllöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att

tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om understödsföreningar, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller stadgar.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om understödsförening.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Stockholm den 17 mars 2020

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor
KPMG AB

Elisabeth Mohlkert

Therese Mattsson

Överstyrelse, styrelse och revisorer

Per den 31 december 2019

Överstyrelse

Utsedda av Arbetsgivarverket

Ordinarie ledamöter

Christina Gellerbrant Hagberg, Kronofogdemyndigheten, ordförande	
Susanne Nilsson, Länsstyrelsen i Norrbottens län	
Cathrin Dalmo, Myndigheten för samhällskydd och beredskap	
Glenn Sundberg, Statens geotekniska institut	
Lena Bengtsson Malmblad, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	
Isa Seigerlund, Riksställningar	
Dan Jacobsson, Stiftelsen Tekniska muséet	
Karin Coster, Statens beredning för medicinsk utvärdering	
Lotta Liljegren, Arbetsmiljöverket	
Eva Öquist, Stockholms konstnärliga högskola	
Marie Högström, Stockholms universitet	
Caroline Sjöberg, Umeå universitet	
Johan Modin, Kriminalvården	
Johan Sandström, Försvarets Radioanstalt	from 190101
Hedda Mann, Arbetsgivarverket	

Personliga suppleanter

Anne Vadasz Nilsson, (vice ordförande) Energimarknadsinspektionen	from 190101
Tomas Hedlund, Socialstyrelsen	
Anneli Thunholm, Myndigheten för press, radio och TV	
Mats Engelbrektsson, Karolinska institutet	from 190101
Niclas Lamberg, Trafikverket	
Eva Andersson, Livsmedelsverket	
Maria Isaksson, Domstolsverket	
Eva Nelson, Försvarets materielverk	
Anders Liif, Försäkringskassan	
Stefan Rehnström, Havs- och vattenmyndigheten	
Maria Sundgren, Konsumentverket	
Eva Wallberg, Skolforskningsinstitutet	
Charlotta Halling, Tullverket	from 190101
Helena Wingemo, Ekonomistyrningsverket	
Ingrid Ganrot, Karlstads universitet	

Utsedda av de fackliga organisationerna

Ordinarie ledamöter

Peter Lennartsson, OFR	
Britta Lejon, OFR	tom 190611
Åsa Erba Stenhammar, OFR	from 190612
Tom Johnson, OFR	
Håkan Sparr, OFR	
Malin Thor, OFR	
Evalena Ödman, OFR	from 190101
Linda Söderman, OFR	
Charlotte Olsson, Seko	
Ingrid Lagerborg, Seko	
Christer Hallkvist, Seko	
Olof Boman, Seko	from 190101
Jörgen Stehn, Seko	
Git Claesson Pipping, Saco-S	
Carolina Gomez Lagerlöf, Saco-S	
Elisabeth Perntz, Saco-S	

Personliga suppleanter

Sanna Norblad, OFR	
Per Sunneborn, OFR	
Ingemar Jonnerhag, OFR	
Lars Svensson, OFR	
Johan Lindgren, OFR	
Mikael Boox, OFR	
Jörgen Kristiansson, OFR	
Karna Tillhede, Seko	
Irre del Barba, Seko	
Peter Kvist, Seko	
Robert Wiklund, Seko	from 190101
Tommy Eriksson, Seko	
Robert Andersson, Saco-S	
Christer Gustafsson, Saco-S	
Camilla Gannvik, Saco-S	tom 191130
Tarek Touma, Saco-S	from 191216

Styrelse

Representanter för arbetsgivarna

Ordinarie ledamöter

Eva Liedström Adler, Arbetsgivarverket, ordförande	tom 190820
Gunnar Holmgren, Arbetsgivarverket, ordförande	from 190827
Gunnar Holmgren, Arbetsgivarverket	tom 190826
Martin Holmgren, Domstolsverket	from 190827
Anna Falck, Arbetsgivarverket	

Personliga suppleanter

Petra Pfeiff, Arbetsgivarverket	
Martin Holmgren, Domstolsverket	tom 190826
Anita Johansson, Transportstyrelsen	from 190827
Roger Vilhelmsson, Arbetsgivarverket	

Representanter för de fackliga organisationerna

Ordinarie ledamöter

Lars Fresker, OFR, vice ordförande	
Lena Emanuelsson, Saco-S	
Helen Thornberg, Seko	

Personliga suppleanter

Eva Fagerberg, OFR	
Mikael Andersson, Saco-S	
Fredrik Bäckström, Seko	

Revisorer

Revisorer

Gunilla Wernelind, auktoriserad revisor	
Elisabeth Mohlkert, Saco-S	
Therese Mattsson, Kustbevakningen	

Personliga suppleanter

Mårten Asplund, auktoriserad revisor	
Thomas Åding, Försäkringskassan	from 190410
Sigbritt Karlsson, rektor KTH	tom 190409
Johan Sterte, Karlstads Universitet	from 190410

KÅPAN PENSIONER

Kåpan pensioner försäkringsförening

Smålandsgatan 12³ • Box 7515 • 103 92 Stockholm
Tel 08-411 49 45 • Fax 08-21 31 51 • kapan.se
organisationsnr 816400-4114